

Jaardocument 2017

Maatschappelijk verslag en jaarrekening

Versie definitief

BESTUURSSECRETARIAAT

Postbus 253
4460 AR Goes

BEZOEKADRES
Oostmolenweg 101
Kloetinge

TELEFOON
0113 26 72 02

TELEFAX
0113 23 35 38

E-MAIL EN INTERNET
rvb@emergis.nl
www.emergis.nl

DATUM 16 mei 2018
OPSTELLER Projectgroep jaardocument 2017

Samen werken
aan een goede
geestelijke gezondheid
van alle mensen
in Zeeland

Colofon

Uitgave: Emergis, 16 mei 2018

Samenstelling projectgroep jaardocument 2017

Karin Lund, bestuurssecretaris

André Merks, manager kenniscentrum

Ruud van den Barselaar, manager finance & control

Niels Wattel, beleidsmedewerker kenniscentrum

Adriëne Glasbergen, communicatieadviseur

Algemene gegevens

Stichting Emergis, centrum voor geestelijke gezondheidszorg	
Adres	Postbus 253
Postcode	4460 AR
Plaats	Goes
Telefoonnummer	0113 26 70 00
Telefaxnummer	0113 21 66 26
Identificatienummer(s) NZa	ZVW: 450-1061; AWBZ: 300-1414
Nummer Kamer van Koophandel	41115214
E-mailadres	emergis@emergis.nl
Internetpagina	www.emergis.nl
Rechtsvorm	Stichting

Het jaardocument is vastgesteld door de raad van bestuur in zijn vergadering van 8 mei 2018 en goedgekeurd door de raad van toezicht in zijn vergadering van 16 mei 2018.

Inhoud

1	Profiel van de organisatie	4
1.1	Missie	4
1.2	Zorgvisie	4
1.3	Doelgroepen	4
1.4	Kernactiviteiten	4
1.5	Werkgebied	5
1.6	Samenwerking	5
2	Organisatie, bestuur en toezicht	7
2.1	Juridische structuur	7
2.2	Organisatiestructuur	7
2.3	Bestuur	8
2.4	Toezicht	8
3	Zorg, kwaliteit & veiligheid	9
3.1	Beleid, inspanningen en prestaties	9
3.2	Medezeggenschap cliënten en familie	11
3.3	Vertrouwenspersonen cliënten en familie	12
3.4	Klachtencommissie cliënten en familie	13
4	Personeel	13
4.1	Beleid, inspanningen en prestaties	13
4.2	Medezeggenschap personeel	15
4.3	Vertrouwenspersonen personeel	16
4.4	Klachtencommissie personeel	16
5	Financieel beleid	17
5.1	Financiële doelstellingen	17
5.2	Financiële positie, ratio's en kerngetallen	17
5.3	Verwachtingen 2018	19
5.4	Risicomanagement	20
Bijlage 1	Samenstelling raad van bestuur en directieteam	22
Bijlage 2	Klachtencommissies en vertrouwenspersonen	22
Bijlage 3	Jaarverslag 2017 – Raad van toezicht	23
Bijlage 4	Jaarverslag 2017 – Centrale cliëntenraad	29
Bijlage 5	Jaarverslag 2017 – Familieraad	31
Bijlage 6	Jaarverslag 2017 - Ondernemingsraad	32
Bijlage 7	Jaarrekening	34

1 Profiel van de organisatie

1.1 Missie

Emergis is in Zeeland aanwezig met een breed en geïntegreerd aanbod geestelijke gezondheidszorg. De mensen in onze provincie die deze zorg nodig hebben, helpen wij op een manier zoals wij zelf ook geholpen zouden willen worden. We zijn hen attent, goed en vlot van dienst. Onze missie is:

*Samen werken aan een goede geestelijke gezondheid
van alle mensen in Zeeland.*

1.2 Zorgvisie

Zorgen zien wij als een onderdeel van het menselijk bestaan. Zorgen voor jezelf en zorgen voor een ander, als mantelzorger of als professional. Om welke relatie het ook gaat, zorgen kenmerkt zich door de betrokkenheid van mensen bij elkaar en de overtuiging dat iedereen recht heeft op een waardig en zinvol leven. Emergis spant zich in om een bijdrage te leveren aan een goede geestelijke gezondheid van alle mensen in Zeeland. Door middel van professionele herstelgerichte zorg. Niet minder maar ook niet meer dan nodig is, want ook aan zorgen zitten grenzen.

Attent betekent dat we vriendelijk, respectvol en eerlijk met elkaar omgaan, oplettend en aandachtig zijn. **Goed** betekent dat de dingen die we doen effectief en kwalitatief goed zijn, gericht op het herstel van de cliënt. **Vlot** betekent dat we voortvarend en daadkrachtig te werk gaan en gemakkelijk bereikbaar zijn, zonder onze relaties uit het oog te verliezen.

1.3 Doelgroepen

Emergis richt zich op kinderen, jeugdigen, volwassenen en ouderen:

- Mensen met matige tot ernstige en complexe psychiatrische aandoeningen;
- Mensen met verslavingsproblemen;
- Mensen die dakloos zijn;
- Mensen die slachtoffer zijn of dreigen te worden van huiselijk of eengerelateerd geweld;
- Mensen die door verslaving of psychiatrische problematiek een delict hebben gepleegd;
- Mensen die (grote) kans hebben om in deze situaties terecht te komen.

Herstel is in eerste instantie een proces van de zorgvrager zelf. Zijn **sociale netwerk** en **zorgverlener(s)** zijn daarin ondersteunend, ieder met zijn eigen rol en deskundigheid. Een goede relatie, respect en vertrouwen zijn voorwaarden voor **herstelgerichte zorg**. Scholing, werk, sociale contacten, identiteit, zingeving, hoop en optimisme zijn minstens zo belangrijk.

1.4 Kernactiviteiten

Emergis heeft een breed en geïntegreerd zorgaanbod. Dat bestaat uit:

- Preventieactiviteiten
- Basis ggz door Indigo, in de vorm van kortdurende ambulante behandeling en behandeling voor stabiele chronische problematiek
- Specialistische ggz voor volwassenen

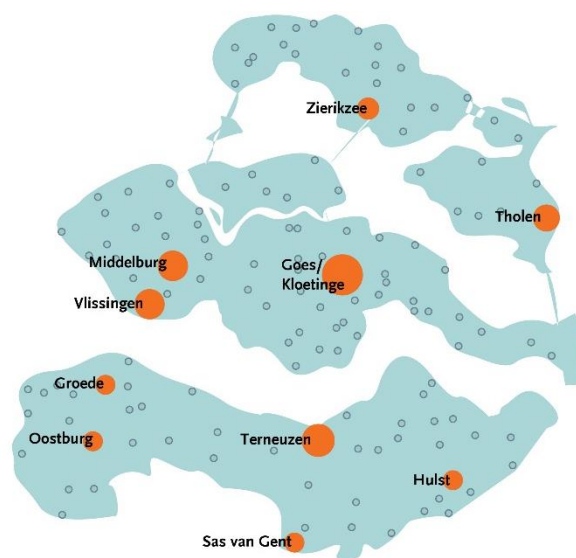

- Kinder- en jeugdpsychiatrie
- Ouderenpsychiatrie
- Verslavingszorg
- Forensische zorg en verslavingsreclassering
- Beschermd wonen en wonen met begeleiding
- Arbeidsmatige dagbesteding, arbeidsrehabilitatie en arbeidsre-integratie
- Maatschappelijke opvang en veilige opvang met begeleiding

Behandeling vindt plaats in de vorm van ambulante poliklinische behandeling in zorgprogramma's, dag- en deeltijdbehandeling, FACT-zorg, 24/7 crisiszorg, (acute) intensieve behandeling thuis of in een kliniek, en voortgezette klinische behandeling.

1.5 Werkgebied

Emergis biedt zorg op vele plaatsen in de provincie Zeeland. Sommige hoogspecialistische functies worden aangeboden op één locatie van Emergis. Andere functies bieden we op meerdere plaatsen in Zeeland aan. Een volledig overzicht van ons zorgaanbod en onze locaties is te vinden op www.emergis.nl.

1.6 Samenwerking

Voor de behandeling van cliënten werkt Emergis samen met vele organisaties en instanties. Deze samenwerkingspartners worden hieronder in groepen samengevat.

Cliënten en hun naasten	cliënten- en patiëntenorganisaties, familie- en ouderverenigingen
Zorg	huisartsen en andere eerstelijns zorgverleners; instellingen voor ggz, jeugdhulp, verslavingszorg, forensische zorg, verstandelijke en lichamelijke gehandicaptenzorg, verpleging en verzorging, en thuiszorg; algemene ziekenhuizen; diverse platforms en ketenzorgorganisaties
Welzijn en maatschappij	maatschappelijke opvang en vrouwenopvang, welzijns-organisaties, maatschappelijk werk, organisaties op het gebied van interculturalisatie en emancipatie, woningcorporaties
Veiligheid en openbare orde	gemeenten, politie, justitie, rechtbank, penitentiaire instellingen, reclassering, advocaten, veiligheidshuizen
Kennis, onderzoek en innovatie	universiteiten en hogescholen, voortgezet middelbaar en speciaal onderwijs, kennis- en expertisecentra, brancheorganisaties, innovatieplatforms

Kernprestaties Emergis

zorgverzekeringswet en forensische zorg sGGZ, bGGZ, IGGZ, FZ	wet langdurige zorg	jeugdwet	wet maatschappelijke ondersteuning BW, VPT, begeleiding
 10.839 cliënten 2016: 10.618	 78 cliënten 2016: 83	 2.066 cliënten 2016: 2.016	 678 cliënten 2016: 798
 203 bezette bedden/plaatsen 2016: 200	 66 bezette bedden/plaatsen 2016: 73	 35 bezette bedden/plaatsen 2016: 36	 271 bezette bedden/plaatsen 2016: 259
 141.105 (behandel)contacten 2016: 142.718	 0 uren begeleiding 2016: 0	 20.982 (behandel)contacten 2016: 32.686	 127.135 uren begeleiding 2016: 99.497
 73.958 verblijfsdagen 2016: 72.154	 23.938 verblijfsdagen 2016: 26.771	 12.672 verblijfsdagen 2016: 13.138	 98.980 verblijfsdagen 2016: 94.821
 €60.794.000 opbrengsten 2016: € 50.733.000	 € 6.098.000 opbrengsten 2016: € 6.608.000	 € 12.042.000 opbrengsten 2016: € 11.375.000	 € 16.871.000 opbrengsten 2016: € 17.320.000

2 Organisatie, bestuur en toezicht

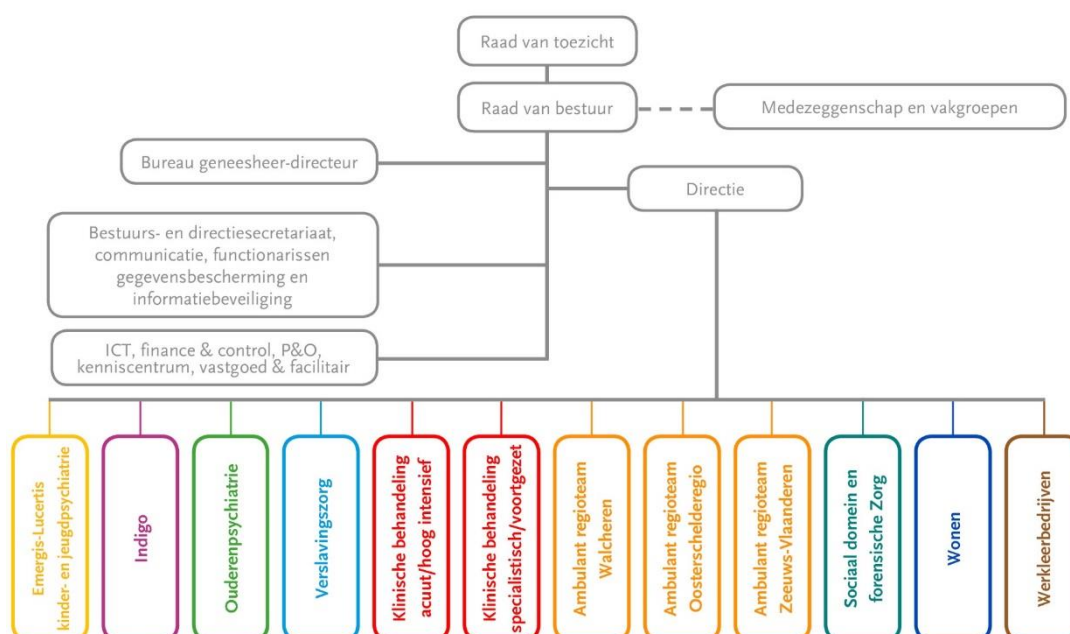
2.1 Juridische structuur

Emergis is een stichting die op 31 december 2017 drie dochtermaatschappijen had.

2.2 Organisatiestructuur

Emergis bestaat uit twaalf zorgonderdelen en ondersteunende diensten, zoals weergegeven in onderstaand organogram. De zorgonderdelen en diensten worden aangestuurd door managers en hoofden die verantwoording afleggen aan de directie. De directie vormt samen met de raad van bestuur het directieteam (bijlage 1). De geneesheer-directeur deelt met de raad van bestuur de verantwoordelijkheid voor de algemene kwaliteit van zorg binnen de organisatie.

2.3 Bestuur

Emergis hanteert het raad van bestuur- en raad van toezichtmodel en past de Governancecode Zorg toe. De leden van de raad van bestuur (bijlage 1) besturen de stichting en zijn eindverantwoordelijk voor het beleid. Zij leggen verantwoording af aan de raad van toezicht over in ieder geval de kwaliteit van zorg, doelmatigheid en continuïteit van de organisatie en de bedrijfsvoering, innovatievermogen, toegankelijkheid, cliëntgerichtheid en tevredenheid van cliënten en medewerkers. De raad van toezicht houdt twee keer per jaar een evaluatie- en functioneringsgesprek met de leden van de raad van bestuur. De bevoegdheden, verantwoordelijkheden, werkwijze en samenstelling van de raad van bestuur zijn vastgelegd in het *Reglement raad van bestuur*, d.d. 15 juni 2017.

2.4 Toezicht

De raad van toezicht van Emergis houdt integraal toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken bij Emergis. De raad van toezicht toetst of de raad van bestuur bij de vorming en uitvoering van het beleid rekening houdt met zowel de maatschappelijke functie en de belangen van de stichting zelf als de belangen van andere partijen. Daarnaast ziet de raad van toezicht erop toe dat Emergis de Governancecode Zorg toepast en naleeft. De raad van toezicht is tevens klankbord en adviseur voor de raad van bestuur. De bevoegdheden, verantwoordelijkheden, werkwijze, samenstelling en honorering van de raad van toezicht zijn vastgelegd in het *Reglement raad van toezicht*, d.d. 17 november 2017. Zie Bijlage 3 voor het jaarverslag van de raad van toezicht.

Raad van bestuur in 2017

Samenstelling: 2 personen

Vergaderingen: wekelijks

Vergoeding: conform het reglement raad van bestuur, de adviesregelingen van NVZD en NVTZ en de Governancecode Zorg

Portefeuilleverdeling: Geen portefeuilleverdeling vanwege collectieve verantwoordelijkheid, wel enkele aandachtsgebieden per bestuurder

Verbinding: structurele overleggen met ondernemingsraad, centrale cliëntenraad en familieraad, vakgroepen, medische staf; werkbezoeken; deelname aan externe commissies en werkgroepen.

Raad van toezicht in 2017

Samenstelling: 3 mannen en 3 vrouwen, van wie 3 met relevante kennis en ervaring in de zorg

Vergaderingen: 6 vergaderingen met de raad van bestuur

Vergoeding: conform het reglement raad van toezicht, de adviesregeling van NVTZ en de Governancecode Zorg

Commissies: Zorg, financiën en vastgoed, remuneratie

Onderwerpen: O.a. jaardocument, jaarrekening, begroting, scholingsoverzicht en –plan, opvolging lid raad van bestuur, governance, conflictregeling, aanpassen reglement en statuten

Verbinding: stage- en opleidingsbeleid, High & Intensive Care; herstelacademie en Soteria

3 Zorg, kwaliteit & veiligheid

3.1 Beleid, inspanningen en prestaties

In 2017 heeft Emergis op het gebied van zorg, kwaliteit en veiligheid de volgende inspanningen en prestaties geleverd:

Certificering en audits

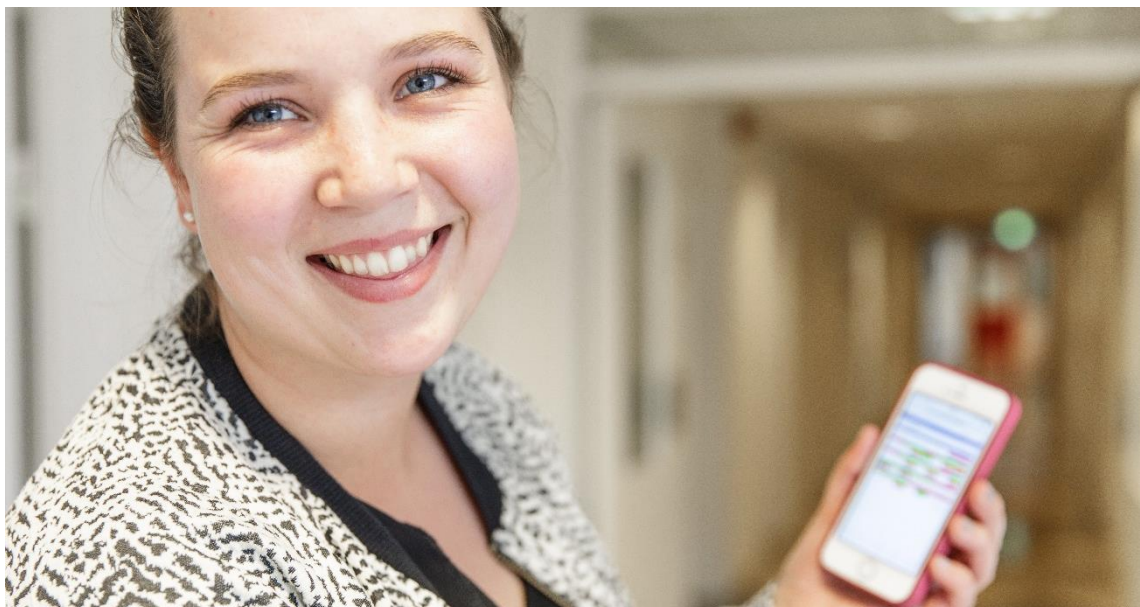
- Het aanbod geestelijke gezondheidszorg, waaronder maatschappelijke opvang, en justitiële verslavingsreclassering voldoet aan de normen van het HKZ-certificaat.
- Nieuwe versie CCAF-gecertificeerd voor FACT team Schouwen-Duiveland.
- Interne audits uitgevoerd gericht op ernstige incidenten (PRISMA), primaire proces (methadonposten) en de administratieve organisatie (interne controles).
- Interne audits informatiebeveiliging als voorbereiding op de externe audit. De externe audit heeft plaatsgevonden. De bevindingen hieruit worden met behulp van verbeterplannen opgepakt zodat certificering in 2018 mogelijk is.
- Verblijfsvoorzieningen (klinieken en beschermende woonvormen) zijn getoetst op de mate van herstelondersteunende zorg door middel van ROPI-R.

Inzet van Routine Outcome Monitoring (ROM)

- Er is constante aandacht geweest voor het behouden van het ROM-percentage en de inzet van ROM onder de druk van de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot privacy-issues.
- Ondanks landelijke ontwikkelingen (privacy-aspecten en nut van benchmark) is het percentage valide ROM-metingen niet significant gedaald (42% eind 2016, 40% eind 2017). Het landelijk gemiddelde is 47% en de verzekeraarsnorm 50%.

Klanttevredenheid

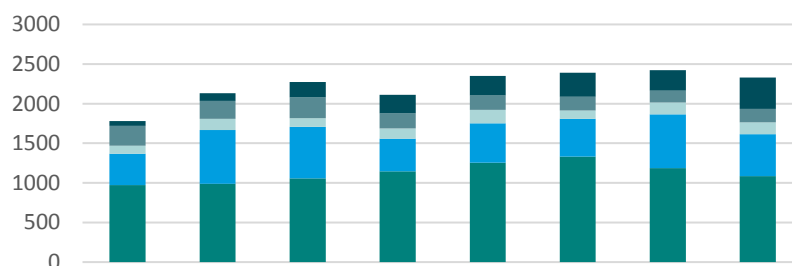
- De Consumer Quality Index (CQI) is ingezet om klantervaringen te meten, analyseren en rapporteren: in eerste instantie schriftelijk voor klinische cliënten en via de ROM-systematiek voor ambulante cliënten. Sinds begin 2017 is voor alle cliënten de vernieuwde verkorte CQI via de ROM-systematiek beschikbaar. Terugkoppeling van de resultaten aan zorgonderdelen via het interne informatiesysteem wordt in 2018 gerealiseerd.
- Cliënten waarderen Emergis in 2017 gemiddeld met een 7,6 (7,4 voor klinisch, 7,7 voor ambulant).

Veiligheid

- Het veiligheidsmanagementsysteem (VMS) is benut om risico's te signaleren en verbeteringen en beleid vast te leggen, te evalueren en aan te passen.
- Het calamiteitenplan is vastgelegd. Op basis daarvan heeft er een COPI-oefening plaatsgevonden.
- Diverse veiligheidsthema's drank- en drugsoverlast en huiselijk geweld & kindermishandeling hebben specifieke aandacht gekregen.
- Incidenten en veiligheidsrisico's worden gemeld en geanalyseerd met behulp van Veilig Incidenten Melden (VIM). Deze worden vervolgens omgezet in maatregelen ter verbetering. Voor ernstige incidenten worden PRISMA-analyses gebruikt.
- In 2017 zijn 2.330 incidenten gemeld en 84 medewerkerincidenten. Een afname van 4% van het totaal aantal gemelde incidenten ten opzichte van 2016. De inschatting is dat dit niet betekent dat er minder incidenten hebben plaatsgevonden, maar dat er minder incidenten zijn gemeld. Er is wel sprake van een toename van het aantal gemelde bijna-incidenten. Dit wordt gezien als positieve indicator van de veiligheidscultuur.
- Het aantal meldingen over grensoverschrijdend gedrag en agressie is in 2017 gedaald ten opzichte van 2016, maar blijft qua meldingen de grootste categorie.

Aantal meldingen incidenten

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Grensoverschrijdend gedrag & agressie	971	989	1.058	1.147	1.255	1.332	1.186	1.084
Medicatie	399	680	651	412	497	476	680	529
(Tentamen) suicide/automutilatie	101	141	109	130	169	106	149	151
Valincident	248	223	262	188	184	172	149	171
Overig*	63	98	193	235	245	304	259	395
Totaal	1.782	2.131	2.273	2.112	2.350	2.390	2.423	2.330

* overige incidenten zijn o.a. dwangtoepassingen, vermissing/ontvluchting, besmettings-incidenten, somatische incidenten, incidenten met gebouwen of arbeidsmiddelen.

Suïcidepreventie

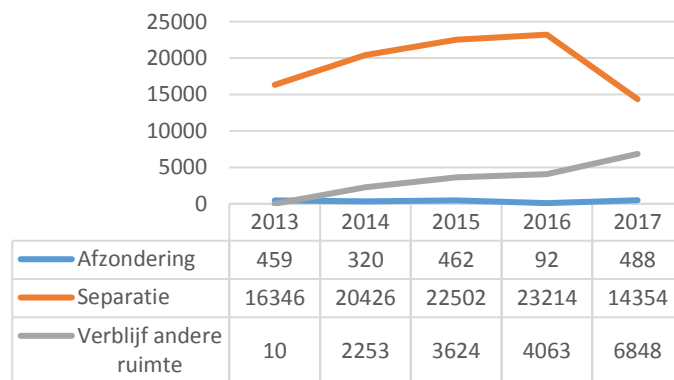
- In 2017 vonden 21 suïcides plaats. Na elke suïcide vindt een evaluatie van de gang van zaken plaats. Vanuit VIM zijn 55 suïcidepogingen bekend, waarvan drie ernstige ook bekend zijn bij het bureau geneesheer-directeur.
- Bij Emergis zijn er 7 trainers opgeleid in het geven van de STIP (standaard in de praktijk) training suïcidepreventie aan huisartsen in Zeeland met als doel de huisartsen in 2018 bij te scholen in suïcidepreventie.
- Suïcidepreventie is opgenomen in het beleidsplan 'kwaliteit en veiligheid' en is een vast onderdeel in het cliëntendossier. Daarnaast is er een protocol 'suïcidepreventie in de keten' ontwikkeld en getekend.

- Emergis heeft zich gecommitteerd aan het netwerk genaamd Supraned GGZ (Suicide preventie actienetwerk voor de GGZ) en werkt met 12 andere instellingen samen om suïcidedata te bundelen. Dit met als doel aanknopingspunten te vinden ter verbetering van suïcidepreventie.
- Emergis neemt samen met GGD Zeeland, onderwijs, zorg, gemeenten, politie, sportverenigingen, de kerken en de spoorsector deel aan de proeftuin Zeeland zonder Zelfmoord om de strijd aan te gaan tegen zelfmoord. Dit met als doel het suïcidecijfer in Zeeland terug te dringen.

Separatie en afzondering

- Het aantal uren separatie is gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Het betreft een daling van het aantal uren separatie met 38% ten opzichte van 2016. Qua aantal uren verblijf in een andere ruimte is er een stijging te zien, die vooral wordt verklaard door de specifieke zorgbehoefte van twee personen bij kinder- en jeugdpsychiatrie.
- De bouw van een High & Intensive Care (HIC) is gerealiseerd. De HIC heeft twee beveiligde kamers (EBK's) waar voortdurend toezicht is. De klassieke separeerkamers verdwijnen.
- Het bestaande IHT-team (Intensive Home Treatment), vanuit de zorg eenheid Acuu en Hoog intensief, is uitgebreid en ingebed in het regionaal zorgaanbod Walcheren en Oosterschelde.

Aantal uren
afzondering
en separatie

3.2 Medezeggenschap cliënten en familie

Emergis heeft de medezeggenschap van cliënten ondergebracht bij de Centrale Cliëntenraad Emergis (CCE), conform de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ). Naast de CCE zijn er diverse locatieraden. De CCE overlegt regelmatig met de raad van bestuur van Emergis, raad van toezicht en het Zeeuws Platform ggz, een platform waarin familie- en cliëntenorganisaties zijn vertegenwoordigd. Zie bijlage 4 voor het jaarverslag 2017 van de centrale cliëntenraad.

Centrale cliëntenraad in 2017

Samenstelling: wisselend zes tot negen personen

Vergaderingen: 22 vergaderingen en vijf vergaderingen met de raad van bestuur, waarvan twee met de raad van toezicht als toehoorder

Uitgebrachte adviezen: o.a. lid klachtencommissie, verwezen, ANIOS binnen crisisdienst, cameratoezicht, leefgeld, aansturing wonen, lid raad van bestuur

Werkgroepen: O.a. stuurgroep veiligheid, suïcidepreventie, Vrienden Cliënten Emergis, cliëntkwaliteit, drank- en drugsoverlast, herstel voor iedereen, transformatie kind & jeugd

Medezeggenschap van familie en naasten is ondergebracht in de familieraad van Emergis. Dit is een onafhankelijk orgaan dat gevraagd en ongevraagd zijn visie kan geven op de zorg- en dienstverlening. Familie krijgt in toenemende mate inspraak en een plek in de behandelingen en beleidsvorming. Op 7 april 2016 heeft Emergis van het Landelijk Platform GGZ een ster voor het familiebeleid uitgereikt gekregen. Zie bijlage 5 voor het jaarverslag 2017 van de familieraad.

Familieraad in 2017

Samenstelling: zeven met ondersteuning van twee onafhankelijke medewerkers

Vergaderingen: acht vergaderingen

Gastsprekers: diverse managers van de zorgonderdelen

3.3 Vertrouwenspersonen cliënten en familie

Emergis heeft een patiëntenvertrouwenspersoon (PVP) van de stichting PVP. De PVP verleent advies en bijstand aan cliënten bij de handhaving van hun rechten. In 2017 hebben 140 cliënten en één cliëntgroep van Emergis ondersteuning gevraagd bij 158 vragen en 287 klachten, ten opzichte van 104 vragen en 357 klachten in 2016. Daarmee is met name het aandeel klachten gedaald, wat vooral lijkt samen te hangen met het feit dat de reorganisatie achter de rug is. De PVP werd het meeste benaderd met vragen en klachten over algemene behandeling, waaronder dagbesteding medicatie, behandelplan, vrije keuze hulpverlener, begeleiding en zorg. ontslag/verlof steeg zichtbaar. Daarnaast gaf de PVP vaker dan voorheen een melding of signaal af, onder meer over de informatie rond dwang- en noodmaatregelen en ontbrekende cliëntinformatie over de nieuwe klachtwet (Wkkgz).

Vertrouwenspersonen in 2017

Patiëntvertrouwenspersoon
158 vragen en 287 klachten door 140 cliënten en één cliëntgroep

Familievertrouwenspersoon
51 familiekwesaties en 27 gesprekken met familie en leidinggevende/behandelaar

Emergis heeft een familievertrouwenspersoon (FVP) van de stichting LSFVP. Familie of naastbetrokkenen van mensen met psychiatrische problemen kunnen bij de FVP terecht voor informatie, ondersteuning en een luisterend oor. De FVP van Emergis had in 2017 51 familiekwesaties ten opzichte van 42 in 2016. De vragen waarmee de FVP benaderd werd, betroffen in veel gevallen een verzoek om informatie of advies, een verzoek tot bemiddeling (in het contact tussen familie en Emergis) of het bieden van een steunend contact. Het aantal keren dat er een gesprek plaatsvond tussen FVP, familie en behandelaar/ leidinggevende of management steeg van 21 in 2016 naar 27 in 2017. Daarnaast vonden er in 2017, met ondersteuning van de FVP, drie bemiddelingsgesprekken en twee klachtzittingen plaats.

3.4 Klachtencommissie cliënten en familie

Het aantal zorgaanbieders dat in 2016 gebruik maakte van de klachtenregeling voor de externe klachtencommissie cliënten en familie is in 2017 teruggebracht naar één zorgaanbieder, Emergis. Door de gewijzigde wetgeving behandelde de commissie vooral Bopz-klachten en in mindere mate klachten op basis van de Wkkgz-, Jeugdwet en WMO. De klachtenregeling van de klachtencommissie cliënten en familie is in 2017 gereviseerd.

De klachtencommissie bestaat uit drie leden die benoemd worden voor een periode van vier jaar en in principe eenmaal herkiesbaar zijn. Elk lid heeft een waarnemer. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. In bijlage 2 is de samenstelling en het rooster van aftreden te vinden.

Emergis maakt het bestaan van de klachtencommissie bekend aan haar cliënten. De klachtencommissie stuurt iedereen die een klaagschrift indient het reglement toe en overweegt bij elk klaagschrift of bemiddeling mogelijk is. Als bemiddeling niet mogelijk is, volgt een hoorzitting. De klachtencommissie hanteert daarbij het principe van het gezamenlijk horen van beide partijen. De klachtenfunctionaris, patiëntvertrouwenspersoon of familievertrouwenspersoon spelen in veel situaties een belangrijke rol: ze structureren klachten en lossen, zoveel als mogelijk, problemen op waardoor het niet meer nodig is een klacht in te dienen. Patiëntvertrouwenspersoon of familievertrouwenspersoon kunnen de cliënt of familie ondersteunen tijdens de hoorzitting. De klachtencommissie probeert zich bij de behandeling van klachten strikt te houden aan de termijnen uit het reglement. De raad van bestuur van Emergis neemt de uitspraken en aanbevelingen van de klachtencommissie serieus. In bijna alle gevallen volgde de raad van bestuur in 2017 de uitspraak en is er, waar nodig en zoals geadviseerd, actie ondernomen.

4 Personeel

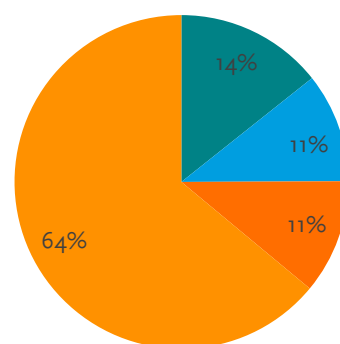
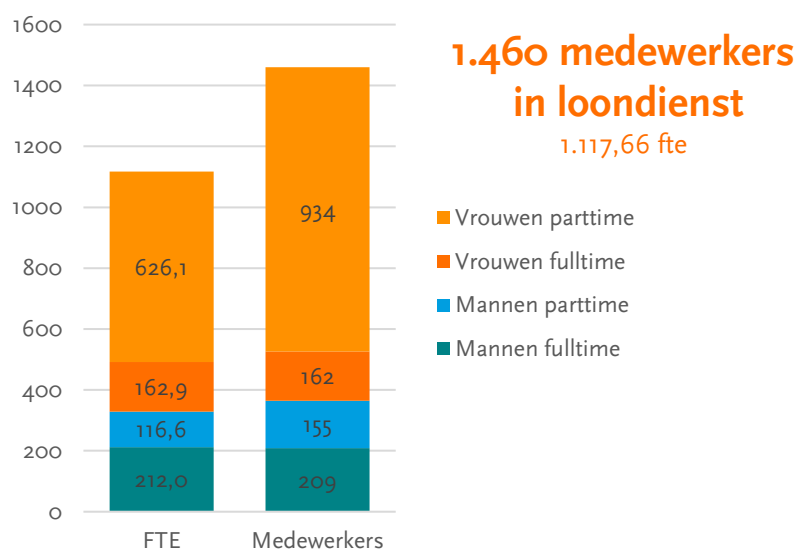
4.1 Beleid, inspanningen en prestaties

In 2017 heeft Emergis op het gebied van personeel de volgende inspanningen en prestaties geleverd:

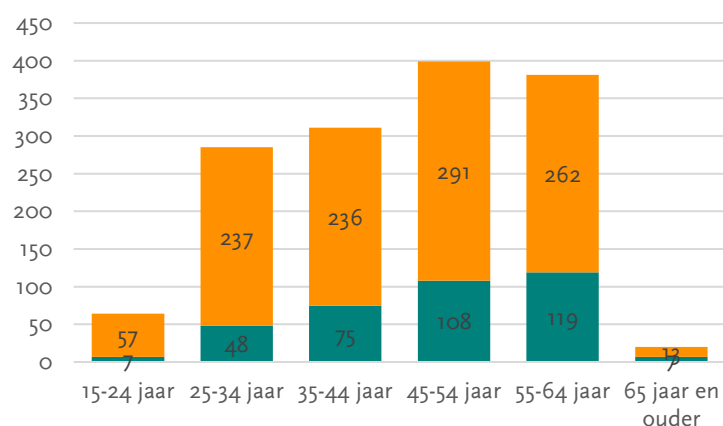
- Er is een vitaliteitsplatform ingericht en beschikbaar gesteld voor alle medewerkers van Emergis.
- Medewerkers die in hun privésituatie de rol van mantelzorger vervullen, hebben het aanbod gekregen om op kosten van de werkgever gebruik te maken van de Zeeuwse Mantelzorgmakelaars.
- Vanuit P&O biedt Emergis organisatiebreed een coach aan waar medewerkers terecht kunnen met vragen over hun loopbaan, de balans tussen werk en privé, (persoonlijke) ontwikkelvraagstukken of om gewoon een keer met iemand van gedachten te wisselen.
- Er is een nieuw P&O-dienstverleningsmodel ingericht en met een positief eindresultaat geëvalueerd onder de leidinggevendenden.
- Het werving- en selectieproces is grotendeels geautomatiseerd en ondergebracht in een nieuw recruitmentsysteem.
- De intranetpagina van P&O is geactualiseerd en gebruiksvriendelijk ingericht.
- Er is actief ingezet op de werving en het behoud van regiebehandelaren door onder andere een werkgeverspagina op LinkedIn, samenwerking met professionele werving- en selectiebureau's en een evaluatie van de arbeidsvoorwaarden.
- De inrichting van een generiek functiegebouw is onderzocht.

Kerncijfers personeel

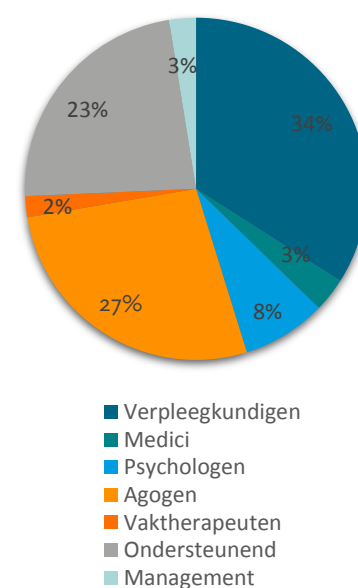
- Het aantal medewerkers (verloonde formatie) is gestegen van 1069 fte op 31 december 2016 naar 1147 fte op 31 december 2017.
- 75% van de medewerkers in loondienst is vrouw en 25% man.
- De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 45 jaar, gelijk aan 2014, 2015 en 2016.
- De grootste groep medewerkers is 45 tot 54 jaar oud, gelijk aan 2015 en 2016.
- De procentuele verdeling naar beroepsgroepen is in 2017 nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2016.
- In 2017 is er iets minder instroom en meer uitstroom van medewerkers dan in 2016.
- Het verzuim over 2017 bedraagt 5,67%. Vergeleken met de branchecijfers bedraagt het verschil -0,18 % (landelijk ggz 5,85%).

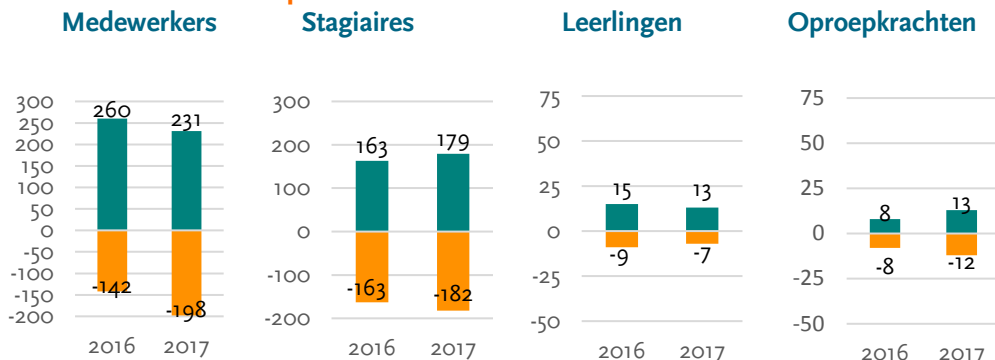
Leeftijdsopbouw medewerkers

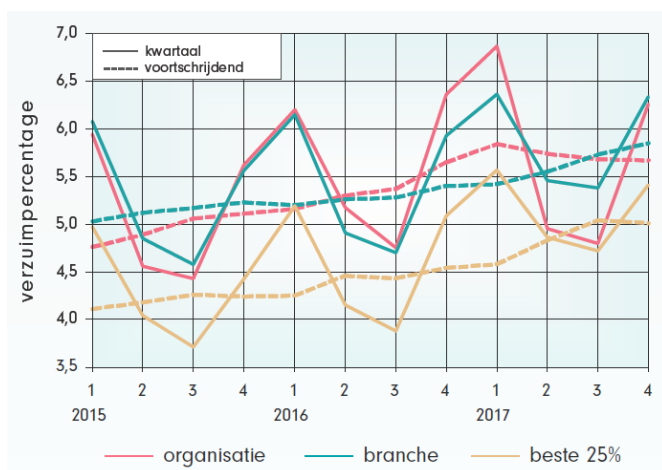
Medewerkers naar beroepsgroep

Personeelsverloop

Ziekteverzuim

Ontwikkeling van verzuim en
vergelijking met de ggz-branch

4.2 Medezeggenschap personeel

Emergis heeft de medezeggenschap van medewerkers ondergebracht bij de ondernemingsraad, conform de Wet op de Ondernemingsraden (WOR). Op de grond van deze wet wisselen de raad van bestuur en de ondernemingsraad informatie uit over het sociaal en financieel beleid en behandelt de ondernemingsraad advies- en instemmingsprocedures. De onderwerpen worden aangedragen door de raad van bestuur of de ondernemingsraad. De ondernemingsraad werkt volgens het principe 'Beleid Maken We Samen', wat inhoudt dat medewerkers en ondernemingsraad vroeg betrokken worden bij het maken van beleid. Zie bijlage 6 voor het jaarverslag 2017 van de ondernemingsraad.

Ondernemingsraad in 2017

Samenstelling: 13 personen met ondersteuning van een ambtelijk secretaris
Vergaderingen: 18 vergaderingen en 7 vergaderingen met de raad van bestuur
Uitgebrachte adviezen: O.a. cameratoezicht, overnemen psychiatrische activiteiten, ADRZ, herinrichting afdeling communicatie, herbenoeming voorzitter klachtencommissie cliënten en familie, herordening klinische behandeling acuut & hoogintensief, HR-dienstverleningsmodel
Instemmingsprocedures: O.a. zaterdagopenstelling WLB de Ambachten, collectieve vrije dag 2017

Een aantal beroepsgroepen bij Emergis heeft een vakgroep die aandacht heeft voor de uitoefening van het beroep, studiebijeenkomsten organiseert en die de raad van bestuur adviseert over ontwikkelingen die hun vakgebied aangaan. De raad van bestuur kan ook zelf de vakgroepen om advies vragen. Minimaal één keer per jaar overlegt de raad van bestuur met de vakgroepen.

Vakgroepen in 2017

- medische staf
- verpleegkundige adviesraad
- vakgroep psychologen
- vakgroep vaktherapie
- vakgroep maatschappelijk werk
- vakgroep ervaringswerkers

4.3 Vertrouwenspersonen personeel

Emergis heeft twee vertrouwenspersonen voor personeel (bijlage 2). Zij verhelderen problemen en brengen samen met medewerkers verschillende opties in kaart, rekeninghoudend met de geldende procedures en richtlijnen. In 2017 hebben 26 medewerkers een beroep op de vertrouwenspersonen gedaan. Zeven medewerkers deden een beroep op de externe vertrouwenspersoon, 19 op de interne. Dit ten opzichte van zestien in 2016. De oorzaak van de toename is onduidelijk. Mogelijk heeft een interview in het personeelsblad Radar invloed gehad op de bekendheid van de vertrouwenspersonen. De aanleiding voor contact met een vertrouwenspersoon bestond uit onheuse bejegening en onzorgvuldigheid van leidinggevend en onduidelijkheid over organisatie, functie en verslaglegging jaargesprek en ontslagprocedure. Onduidelijke communicatie was vaak de oorzaak.

4.4 Klachtencommissie personeel

De klachtencommissie voor medewerkers van Emergis bestaat uit vijf personen, ondersteund door een ambtelijk secretaris (bijlage 2). Medewerkers die een klacht indienen kunnen zich daarbij laten ondersteunen door een vertrouwenspersoon personeel. In 2017 heeft de klachtencommissie personeel geen klachten ontvangen.

Klachtencommissie personeel in 2017

Interne vertrouwenspersoon
19 keer beroep op gedaan
Externe vertrouwenspersoon
7 keer beroep op gedaan
Klachtencommissie
Geen beroep op gedaan

5 Financieel beleid

5.1 Financiële doelstellingen

Emergis stelt jaarlijks een dynamisch beleidsplan op. Daarin staat beschreven welke ontwikkelingen in de omgeving zichtbaar zijn, verwacht worden en in welke richting Emergis zich (mee)beweegt. Het financiële beleid van Emergis is gebaseerd op de stelling dat Emergis een financieel gezond bedrijf moet zijn om goede zorg te kunnen blijven leveren. Financiële doelstellingen voor de lange termijn zijn:

- Een jaarlijks positief operationeel resultaat van ten minste één procent van de netto omzet (vanaf 2015).
- Een eigen vermogen gelijk aan 25 procent van de totale omzet (weerstandsvermogen en reserve aanvaardbare kosten).
- Een liquiditeitsbuffer van ten minste één tot anderhalf maal de maandelijkse kosten van Emergis.
- Een portefeuille zonder structureel verlieslatende onderdelen.
- Een tijdige, volledige en foutloze zorgregistratie.

De doelstellingen voor 2017 zijn van bovenstaande uitgangspunten afgeleid:

- Een operationeel resultaat van ten minste 1 procent van de totale omzet uit reguliere exploitatie.
- Een RAK van 25 procent realiseren.
- Doorontwikkeling op de financiële rapportage (sneller, puntiger en informatiever).
- Strakke tussentijdse sturing op alle contracten door tijdige signalering en actieve sturing op instroom (terugdringen overproductie).
- Actieve sturing op het terugbrengen van de overproductie naar maximaal 3 procent boven afspraak.
- Actieve sturing op onderproductie en benutting van de productieafspraken (BGGZ, LGGZ).
- Actieve sturing op de productiviteit met als doel tenminste 1 procent te verbeteren.
- Kwaliteitsslag doorvoeren in de productieregistratie om de afkeur en foutkansen te reduceren. Door middel van een proactieve benadering met 'daily-auditing' worden onjuistheden tijdig gesignaleerd en bij betreffende medewerker onder de aandacht gebracht.
- Beheersing van de kosten. Het jaar 2016 was het jaar van de ombouw van de organisatie (frictiekosten), cliëntdruk en overname activiteiten van het Admiraal De Ruyter Ziekenhuis (ADRZ). In 2017 moet het kostenniveau stabiel worden waardoor meer aandacht voor de beheersing van de kosten in lijn met de begroting komt.
- Verbeteren liquiditeitspositie en terugdringen werkkapitaal. Het streven is om de liquiditeitspositie te verbeteren naar een 2-maands exploitatie (ca. 15 mln) structureel.

5.2 Financiële positie, ratio's en kerngetallen

In onderstaande alinea's is een toelichting opgenomen op de financiële positie over 2017 voor de betreffende onderdelen.

Productie

De omzet in de jaarrekening 2017 is met 8,4 procent toegenomen ten opzichte van 2016. Er zijn voor 2016 en 2017 hogere contractwaarden afgelopen voor de zorgverzekeringswet. Dit is de voornaamste verklaring voor de toename.

Zowel over 2017 als over 2016 heeft Emergis een substantiële overproductie gerealiseerd binnen de specialistische ggz. Deze komt op basis van de huidige contracten met zorgverzekeraars niet voor vergoeding in aanmerking.

De overproductie bedraagt voor 2017 2,2 miljoen euro (2016: 4,3 miljoen euro). Dit bedraagt circa 6,15 procent (2016: 12,6 procent) van de totale productie. De daling is het gevolg van hogere productieafspraken. Deze overproductie heeft de aandacht van het management met als doel deze structureel terug te brengen naar maximaal één à twee procent.

De kwaliteit van de registratie blijft een continu aandachtspunt. Door zelfonderzoek in de curatieve ggz is het bewustzijn vergroot en is de daarbij horende fouttolerantie zichtbaar geworden. Vanaf 2014 zijn forse kwaliteitsslagen gemaakt om de juistheid te waarborgen. Dit heeft geleid tot een structurele verbetering voor met name het deel van rechtmatigheid. Op het deel van doelmatigheid en gepast gebruik is nog verbetering mogelijk om de financiële impact te reduceren.

Binnen de specialistische ggz wordt de impact van zelfonderzoek nagenoeg teniet gedaan door de omvangrijke overproductie. Binnen de basis ggz en de intramurale ggz is wel sprake van financiële impact die is voorzien. De totale voorziening in het kader van zelfonderzoeken getroffen in de jaarrekening 2017 bedraagt 1.713.000 euro.

Binnen het gemeentelijke domein van Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning blijven de registraties aandachtspunt. Door specifieke registratie- en declaratie-eisen per gemeente is een grote mate van complexiteit opgetreden in de processen. Met name het tijdig en volledig kunnen declareren van geleverde zorg (beschikking, technische werking etc.) heeft de aandacht.

De overige financieringsvormen vertonen een stabiel beeld in vergelijking met 2017 en kennen geen afwijkend risicoprofiel.

Financieel jaarresultaat

Emergis sluit het jaar 2017 financieel af met een positief resultaat van 1,6 miljoen euro en een eigen vermogen, als percentage van de opbrengsten, van 22,68 procent. De doelstelling van minimaal 20 procent is bereikt. Het streven van 25 procent is bijna gerealiseerd.

Solvabiliteit

Per 31 december 2017 is de solvabiliteitsratio, dat wil zeggen omvang eigen vermogen ten opzichte van de totale opbrengsten, 22,68 procent. Eind 2016 was dit 22,95 procent, eind 2015 24,86 procent, eind 2014 23,32 procent en eind 2013 20,67 procent. De afname in 2017 wordt veroorzaakt door het feit dat de omzet fors is gestegen. Het eigen vermogen is ook toegenomen door de positieve resultaten. Deze compenseren de gestegen opbrengsten echter niet. Emergis voldoet wel aan het minimum van de eigen solvabiliteitsdoelstelling, maar nog niet aan het streefgetal van 25 procent. Emergis voldoet op dit moment aan de externe toets van het Waarborgfonds voor de Zorgsector. De verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal is gedaald naar 29,38 procent eind 2017 ten opzichte van 29,91 procent eind 2016.

Financieringsstructuur

De materiële vaste activa zijn ultimo 2017 voor 105,7 procent gefinancierd met eigen vermogen en langlopende leningen. Eind 2016 was dit nog 108,3 procent. Deze verlaging heeft met reguliere mutaties te maken. Het lang vermogen groeit minder hard dan dat is geïnvesteerd, onder andere door versnelde aflossing van een langlopende lening.

Investerings

In 2017 is per saldo voor een bedrag van 5,4 miljoen euro geïnvesteerd (2016: 3,6 miljoen). De investeringen betreffen voornamelijk aanpassingen van bestaande gebouwen en installaties. De stijging t.o.v. 2016 wordt veroorzaakt doordat de nieuwbouw van de HIC in 2017 is geactiveerd.

Liquiditeit

Het werkkapitaal, kortlopende vorderingen min kortlopende schulden, is per 31 december 2017 gedaald ten opzichte van 31 december 2016; 5,0 miljoen positief versus 6,2 miljoen positief. Dit wordt veroorzaakt door diverse mutaties. De kortlopende activa zijn gestegen door het vooralsnog niet kunnen factureren van de productie ZVW omdat het contract voor 2017 nog niet was afgerond. Daarnaast is het banksaldo negatief door het bovenstaande.

Rentabiliteit	2017	2016	2015
Financieel resultaat	€ 1,6 miljoen	€ 1,3 miljoen	€ 1,6 miljoen
Totale opbrengsten	€ 108,1 miljoen	€ 99,7 miljoen	€ 87,0 miljoen
Resultaattratio	1,52%	1,27%	1,79%

Solvabiliteit	2017	2016	2015
Eigen vermogen	€ 24,5 miljoen	€ 22,9 miljoen	€ 21,6 miljoen
Balanstotaal	€ 83,5 miljoen	€ 76,4 miljoen	€ 77,6 miljoen
Totaal eigen vermogen/balanstotaal	29,38%	29,94%	27,86%
Eigen vermogen/totaal opbrengsten	22,68%	22,95%	24,86%

Liquiditeit	2017	2016	2015
Vlottende activa/ kortlopende schulden	1,16	1,26	1,33

5.3 Verwachtingen 2018

Emergis merkt ten aanzien van de productieafspraken 2018 druk op de volumes, met name binnen de WMO en Jeugdwet. Een afname van de kaders is reëel. Voor het jaar 2018 zijn naar verwachting passende productieafspraken gemaakt in volume op basis van voorliggende instroom/realisatie. Het is hierbij van belang de inzet van medewerkers en middelen aan te laten sluiten bij het afgesproken opbrengsten kader en volumeafspraken. Hierbij blijft een kleine overproductie (<2%) gewenst om risico's en correcties te ondervangen.

In 2018 wordt bij een aantal onderdelen strakker gestuurd op de bedrijfsvoering en financiële verantwoording waarbij de beweging gemaakt gaat worden naar zelfstandig financieel gezonde onderdelen voor de gehele organisatie.

Voor het verbeteren van de kwaliteit van de registratie en 'hardheid' van de omzet is begin 2017 het concept van Daily Auditing geïntroduceerd bij Emergis. Hiermee wordt enerzijds de kwaliteit van de registratie continu gemonitord en anderzijds geborgd dat wordt voldaan aan compliance op gebied van rechtmatigheid. In feite voert Emergis het zelfonderzoek continu uit, wat de risico's aanmerkelijk reduceert en financiële onzekerheid kan terugbrengen. In 2018 wordt dit concept verder verfijnd zodat tijdige signalering en anticipering gaat plaatsvinden op afwijkingen.

In 2018 vindt er met name ver- en nieuwbouw plaats van de kinder- en jeugdkliniek. Daarnaast is optimale benutting en bekostiging van vastgoed een doorlopend aandachtspunt door de verdere toename van vastgoedrisico's als gevolg van de volledige invoering van de normatieve huisvestigingscomponent per 2018 en de verdergaande ambulantisering.

Verwachtingen 2018

Financiën

- Actieve monitoring en sturing
- Beheersing liquiditeiten
- Tijdig signaleren en anticiperen op afwijkingen d.m.v. Daily Auditing
- Management- en stuur informatie door ontwikkelen

Vastgoed

- Ver-/nieuwbouw kinder- en jeugdkliniek
- Benutting en bekostiging vastgoed doorlopend punt van aandacht

5.4 Risicomanagement

Strategie

In de financiering van psychiatrische zorg en maatschappelijke ondersteuning blijft naar verwachting de nodige onzekerheid bestaan. Onzekerheid over welke zorg en ondersteuning aan wie geleverd mag worden, over de voorwaarden waaronder ze geleverd mag worden, en over bij wie welk deel van de rekening mag worden ingediend. De samenwerking tussen de aansluitende zorgvormen, maar verschillende financieringsvormen wordt meer en meer vormgegeven in ketenafspraken. De onzekerheid in het zorglandschap leidt ertoe dat financiers in het algemeen voorzichtig zijn om leningen en krediet te verstrekken en dat gemeenten en verzekeraars terughoudend zijn in het afsluiten van meerjarencontracten.

Een andere externe ontwikkelingen die risico met zich meebrengt is krapte op de arbeidsmarkt. Meer nog dan in andere provincies is het in Zeeland moeilijk om voldoende gekwalificeerd personeel te werven voor kritische functies als die van psychiaters, klinisch psychologen en verpleegkundigen. Veranderingen in wet- en regelgeving en toenemende verantwoordingseisen leiden, tot slot, tot meer administratieve belasting.

Operationele activiteiten

In de maatschappij vindt een verschuiving plaats naar meer zelfregie, zelforganisatie en eigen verantwoordelijkheid. Ambulantisering en regionalisering zijn trends die de komende jaren zeker doorzetten en waarin we als Emergis meebewegen. Hierbij zien we ook een toename in zorgzwaarte van cliëntpopulatie en incidenten in onze organisatie. Het realiseren van voldoende doorstroom van cliënten is voor alle zorgonderdelen cruciaal. Ook het versterken van samenwerking met partners in de regio's is, zeker binnen het sociale domein, een onmisbare stap.

Informatiebeveiliging

Vanuit de overheid wordt steeds meer geëist met betrekking tot informatiebeveiliging. 25 mei 2018 gaat de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) gelden. Dit vraagt een forse investering van organisaties om aan al de vereisten op het gebied van privacy en het beschermen van privacy gevoelige gegevens te voldoen. Emergis heeft sinds 2016 een functionaris gegevensbescherming in dienst en heeft in 2018 een functionaris gegevensbescherming benoemd. In 2016 is gestart met het certificeringstraject conform de NEN 7510 en dit is begin 2018 behaald.

Financiële positie

De huidige financiële positie van Emergis is gezond als gekeken wordt naar de reserve aanvaardbare kosten (RAK) en solvabiliteit. Door de toegenomen omzet dalen ratio's, maar blijft er sprake van een gezonde situatie. De liquiditeiten hebben afgelopen jaar een grote fluctie gehad door interne en externe factoren. Eind 2017 zijn de liquiditeiten negatief in tegenstelling tot voorgaand jaar. Voor 2018 worden extra beheersingsmaatregelen genomen om deze fluctuaties te ondervangen.

Op het gebied van rendement worden de doelstellingen behaald. Een marge van circa 1 procent is echter zeer beperkt in een omgeving die qua risicoprofiel toeneemt. Een tegenvaller kan hierdoor leiden tot een negatief exploitatieresultaat.

Financiële verslaggeving

De (externe) verantwoording in de ggz-sector als geheel is complex en blijkt een steeds grotere uitdaging te worden. De effecten van zelfonderzoeken zijn hier onder meer debet aan. Daarnaast leidt het toegenomen aantal contract-partijen, met ieder hun eigen voorwaarden, tot complexiteit in registratie en verantwoording. Emergis is op dit gebied in de opbouwende fase, nu processen meer gestructureerd verlopen en automatisering deze processen verder ondersteunt. Op het gebied van interne informatievoorziening zijn eind 2017 ontwikkelingen doorgevoerd om de kwaliteit, tijdigheid en betrouwbaarheid sterk te verbeteren.

Deze ontwikkeling treft zowel techniek als inrichting van processen. In-house is een volledig nieuw managementinformatiesysteem ontwikkeld. Hiermee beogen we meer aansluiting bij onze bedrijfsvoering en flexibiliteit te realiseren. De verwachting is dat het nieuwe managementinformatiesysteem begin 2018 live gaat.

Naast actueel inzicht via het managementinformatiesysteem hanteren wij maandelijks een compacte rapportage voor dagelijkse sturing en per vier maanden wordt een meer uitgebreide tertiaal rapportage opgesteld. Op die manier worden belangrijke risico's tijdig in kaart gebracht en gerapporteerd zodat hier opvolging aan kan worden gegeven.

Bijlage 1 Samenstelling raad van bestuur en directieteam

Samenstelling raad van bestuur 2017

Naam en functie	Nevenfuncties
Rick Mentjox <i>psychiater, lid</i>	1. Lid commissie zorgvisie en normering GGZ Nederland 2. Lid bestuur PDO-GGZ Leiden-Rotterdam 3. Voorzitter expertgroep geneesmiddelenbeleid GGZ Nederland 4. Interim voorzitter van het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Relatie- en Gezinstherapie
Paul de Schipper <i>lid</i>	1. Directeur JC Linen BV (persoonlijke holding) 2. Lid raad van toezicht Rivas Zorggroep (per 1 juni 2016)

Samenstelling directieteam 2017

Naam	Functie
Rick Mentjox	psychiater, raad van bestuur
Paul de Schipper	raad van bestuur
Karin Lund	bestuurssecretaris
Jack Elenbaas	directeur zorg
Fryda Evertse	psychiater/directeur zorg
Nanon Doeland	hoofd communicatie (vanaf medio 2016)

De geneesheer-directeur heeft in 2017 ook het merendeel van de vergaderingen van het directieteam bijgewoond.

Bijlage 2 Klachtencommissies en vertrouwenspersonen

Klachtencommissie cliënten en familie 2017

Naam	Functie
Rob Rammeloo	onafhankelijk jurist/voorzitter (benoemd 2013, herbenoemd 01-01-2017)
Paul Meijer	waarnemend voorzitter (benoemd 2014)
Wilfred Suijkerbuijk	Waarnemend voorzitter (benoemd 2017)
Bianca Buijck	vertegenwoordiger cliëntperspectief (benoemd 2009, herbenoemd 2013 en 2017)
Ada Overwater	waarnemend vertegenwoordiger cliëntperspectief (benoemd 2010, herbenoemd 2014)
Wim Eland	psychiater (benoemd per 01 april 2015)
Jan van Borssum Waalkes	psychiater (benoemd 2010, herbenoemd 2014)
Sylvia Lokerse	ambtelijk secretaris

Vertrouwenspersonen personeel 2017

Naam	Functie
Wil Borst (extern)	vertrouwenspersoon (tot 01-06-2017)
Marije Delfsma (extern)	vertrouwenspersoon (vanaf 01-06-2017)
Bart Koppers (intern)	vertrouwenspersoon

Klachtencommissie personeel 2017

Naam	Functie
Jan Vermeulen	voorzitter
Willem van der Grinten	lid namens de raad van bestuur
Elly Brand	lid namens de raad van bestuur
Sjef Vrencken	lid namens de ondernemingsraad
Gert van der Slikke	lid namens de ondernemingsraad

Bijlage 3 Jaarverslag 2017 – Raad van toezicht

Het jaar 2017 was in meerdere opzichten een turbulent jaar voor Emergis. De snelle veranderingen die zich in de samenleving voltrekken, ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg en de toenemende agressie; ze hebben ook hun weerslag gehad op Emergis, haar cliënten en medewerkers. Emergis zag het afgelopen jaar de groep cliënten met een bredere en zwaardere problematiek toenemen, zowel binnen de kliniek in Kloetinge, als ook op de verschillende locaties voor beschermd wonen. Dit brengt spanningen met zich mee. De veiligheid van cliënten als ook van onze medewerkers komt daardoor steeds meer onder druk te staan. Emergis heeft in 2017 een aantal ernstige incidenten meegemaakt, waaronder steekincidenten in de beschermd wonen-locaties in Oostburg en Middelburg met een zwaar gewond- en een dodelijk slachtoffer. Ook binnen de kliniek in Kloetinge hebben zich het afgelopen jaar enkele incidenten voorgedaan.

Voor de raad van bestuur (RvB) en de raad van toezicht (RvT) is veiligheid, naast de kwaliteit van de zorg, een belangrijk aandachtspunt geweest. Het beleid is aangescherpt en er zijn diverse maatregelen genomen om de veiligheid binnen Emergis locaties en de directe omgeving, te verhogen. Naast het verhogen van de fysieke veiligheid is er ook gewerkt aan het verbeteren van de digitale veiligheid en privacybescherming binnen Emergis. Er is hard gewerkt aan certificering van de informatiebeveiliging conform de norm NEN 7510. Emergis verwacht dat in het eerste kwartaal van 2018 de certificering gerealiseerd zal zijn.

Om de kwaliteit van de zorg verder te verbeteren heeft er een reorganisatie en nieuwbouw plaatsgevonden van de High- en Intensive Care afdeling. Ook zijn de ambulante regioteams opnieuw ingericht. Kinder- en Jeugdpsychiatrie is gereorganiseerd. En heeft er een reorganisatie plaatsgevonden van de afdeling bedrijfsvoering. Zo is er door de RvB veel gedaan om Emergis toekomstbestendig te maken.

Het aantrekken van voldoende psychiaters in vaste dienst van Emergis blijft een punt van zorg. Wel is Emergis het afgelopen jaar erin geslaagd een aantal jonge psychiaters aan te trekken. Toch zijn het niet alleen psychiaters, maar ook psychiatrisch verpleegkundigen en GGZ-psychologen waar de komende jaren een toenemende vraag naar is.

De beperkte behandelcapaciteit in combinatie met een verhoogd cliënten aanbod en problemen met de uitstroom, hebben er voor gezorgd dat Emergis ook in 2017 helaas te maken heeft gehad met wachtlijsten in met name de ouderenpsychiatrie en de verslavingszorg.

Emergis en haar medewerkers willen graag voldoen aan de toenemende zorgvraag. Tegelijkertijd kan een GGZ-instelling als Emergis in de toekomst alleen zelfstandig voortbestaan en daarbij de werkdruk voor haar medewerkers op een aanvaardbaar niveau houden, als de geleverde zorg ook daadwerkelijk betaald wordt door gemeenten en verzekeraars. Wat betreft de financiering van de zorg was 2017 een moeilijk jaar. Er dreigde een miljoentekort als verzekeraars niet zouden betalen voor daadwerkelijk geleverde zorg. In het najaar van 2017 heeft dit geleid tot een heftig debat tussen Emergis en diverse verzekeraars, inclusief de dreiging van een patiëntenstop. Gelukkig hebben partijen elkaar toch weer gevonden. Verzekeraars en Emergis hebben immers een gezamenlijke verantwoordelijkheid om voor de Zeeuwse burgers, goede, betaalbare en voor iedereen toegankelijke zorg te leveren. Dat vraagt van Emergis dat zij zo kosten efficiënt mogelijk werkt. Daarom stelt Emergis zich voortdurend de vraag of de zorgverlening niet efficiënter en doelmatiger kan en heeft Emergis ook in het afgelopen jaar weer diverse reorganisaties doorgevoerd in zowel de kwaliteit van de dienstverlening als ook in de bedrijfsvoering.

Emergis is zich ervan bewust dat ze er nog niet is. Uiteindelijk wil Emergis toe naar een nog intensievere samenwerking tussen Emergis en de verzekeraars waarbij kostenbeheersing, transparantie en horizontaal toezicht, de sleutelwoorden zijn. Dit is echter niet binnen één jaar gerealiseerd. Het is eerder een traject van jaren hetgeen van zowel Emergis als de betrokken verzekeraars, een forse investering vraagt. Emergis is daartoe bereid. Uiteindelijk sluit Emergis ook in 2017 af met een positief resultaat van 1,52% van de omzet van ruim 108 miljoen euro.

Emergis toekomstbestendig maken vraagt niet alleen om bouwen aan en investeren in de eigen organisatie. Er zal ook zoveel mogelijk samengewerkt worden met andere zorgverleners in Zuidwest Nederland.

Afgelopen jaar zijn de mogelijkheden verkend van een intensievere samenwerking en fusie met GGZ WNB. Beide organisaties vullen elkaar goed aan op het gebied van psychiatrische zorg binnen het werkgebied van Zuidwest Nederland.

Het afgelopen jaar heeft er een belangrijke personeelsswisseling plaatsgevonden binnen de RvB. Rick Mentjox heeft in december na acht jaar afscheid genomen als lid van de RvB. Ook langs deze weg wil de RvT Rick Mentjox bedanken voor zijn inzet voor Emergis. Als RvT zijn wij er trots op dat wij binnen Emergis, in de persoon van Gerco Blok, een geschikte opvolger hebben gevonden als psychiater/bestuurder van Emergis.

Zoals eerder gezegd, 2017 was een turbulent jaar voor Emergis en daarmee ook voor de RvT. Wij hadden de diverse stormen niet op dezelfde wijze overleefd zonder de goede samenwerking met alle betrokkenen en belanghebbenden rond Emergis, in het bijzonder de centrale cliëntenraad, ondernemingsraad, medewerkers, management en raad van bestuur. Maar ook de gemeentelijke partners, de verzekeraars en de Rabobank. Er waren wel eens stevige discussies, maar altijd in een open sfeer en met wederzijds respect voor elkaars verantwoordelijkheden en posities. Wij willen dan ook iedereen die daaraan heeft bijgedragen, hartelijk bedanken.

Ad Koppejan, voorzitter raad van toezicht

Samenstelling raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat uit natuurlijke personen, in aantal tenminste vijf en ten hoogste negen leden. In 2017 hebben er zich in de samenstelling van de raad van toezicht geen wijzigingen voorgedaan. De eerste zittingstermijn van Paul Boomkamp liep in februari 2017 af. De raad van toezicht is verheugd dat Paul Boomkamp heeft aangegeven voor een tweede termijn te willen aanblijven. Medio 2018 treden twee leden van de raad van toezicht af die niet herbenoembaar zijn. Begin 2018 is met een searchbureau gestart met de werving- en selectieprocedure van twee nieuwe leden.

Samenstelling raad van toezicht incl. hoofd- en neven functies per 31 december 2017

Naam		Hoofd- en nevenfuncties
Ad Koppejan	Voorzitter	<u>Hoofdfunctie</u> Eigenaar Swinth B.V. en KZ-diensten BV
		<u>Nevenfunctie(s)</u> 1. Voorzitter raad van commissarissen onderlinge verzekeringsmaatschappij Univé 'Het Zuiden'. 2. Lid raad van commissarissen woningbouwcorporatie Zeeuwsland. 3. Penningmeester Stichting Cruise Toerisme Zeeland (tot en met 21 december 2017).

Carlo Broeren <i>Lid</i>	<u>Hoofdfunctie</u> Eigenaar Geesch Holding BV, interim en advies <u>Nevenfunctie(s)</u> 1. Lid raad van commissarissen Total Produce Rotterdam. 2. Vice-President Hyet Holding BV, Breda en Gravelines FR. 3. Penningmeester Zeeland op Niveau UA. 4. Lid Rotary RC Goes.
Saskia van der Wouden <i>Lid</i>	<u>Hoofdfunctie</u> Directeur behandelzaken GGZ Centraal <u>Nevenfuncties</u> 1. Eigenaar SWConsultancy 2. Vice-voorzitter Vereniging Managers Zorg (VMZ).
Nicolette van der Ploeg-Hogervorst <i>Vice-voorzitter</i>	<u>Hoofdfunctie</u> Senior-rechter rechtbank Zeeland-West-Brabant, locatie Middelburg <u>Nevenfuncties</u> 1. Voorzitter bestuur Vereniging Vrienden van het Zeeuws Orkest.
Paul Boomkamp <i>Lid</i>	<u>Hoofdfunctie</u> Chief Financial & Risk Officer, tevens lid en plaatsvervangend voorzitter Raad van Bestuur & Executive Committee PGGM N.V. <u>Nevenfuncties</u> 1. Lid raad van advies van de Sociale Verzekeringsbank, tevens voorzitter van de IT-adviescommissie
Carla Lasonder <i>Lid</i>	<u>Hoofdfunctie</u> Raad van bestuur Vivent <u>Nevenfunctie(s)</u> 1. Lid raad van toezicht Revant

Rooster van aftreden per 31 december 2017

Naam	Benoemd	Herbenoemen	Aftreden
Saskia van der Wouden	15-06-2010	15-06-2014	15-06-2018
Nicolette van der Ploeg	15-06-2010	15-06-2014	15-06-2018
Paul Boomkamp	18-02-2013	18-02-2017	18-02-2021
Carlo Broeren	24-04-2015	24-04-2019	24-04-2023
Ad Koppejan	24-04-2015	24-04-2019	24-04-2023
Carla Lasonder	18-05-2016	18-05-2020	18-05-2024

Vergoeding raad van toezicht

De leden van de raad van toezicht ontvangen een vergoeding gebaseerd op de adviesregeling NVTZ. Deze vergoeding wordt, in overeenstemming met de principes van de Governancecode Zorg, vastgesteld door de raad van toezicht. Vanaf 1 januari 2017 gelden de volgende jaarlijkse vergoedingen:

- Voorzitter € 15.000
- Vice-voorzitter € 12.500
- Lid € 10.000

Governance

In 2017 is de nieuwe Governancecode Zorg ingevoerd. De implementatie van deze code heeft de nodige aandacht van de raad van toezicht gevraagd. Zo zijn de reglementen raad van bestuur en raad van toezicht en de statuten aangepast. Ook is een toezichtvisie in concept opgesteld welke zijn verdere uitwerking in 2018 heeft, samen met het opstellen van een toezichtkader en toetsingskader.

Vergaderingen en besluiten

In 2017 vonden zes vergaderingen tussen de raad van toezicht en de raad van bestuur plaats. Voorafgaand aan de reguliere vergaderingen nemen leden van de raad van toezicht, in afwezigheid van de raad van bestuur, de agenda door.

Tijdens de vergaderingen zijn de volgende besluiten genomen en documenten goedgekeurd/vastgesteld:

- jaardocument maatschappelijke verantwoording 2016;
- jaarrekening 2016;
- begroting 2018;
- goedkeuring inschaling WNT 2017 in categorie V;
- goedkeuring aangepaste reglement raad van bestuur;
- goedkeuring aangepaste statuten;
- vaststelling conflictregeling;
- vaststelling reglement raad van toezicht;
- vaststelling scholingsoverzicht 2016;
- vaststelling scholingsplan 2017;
- goedkeuring profielschets lid raad van bestuur;
- besluit opstarten externe procedure om te voorzien in opvolging psychiater/raad van bestuur (Rick Mentjox);
- besluit benoeming Gerco Blok als psychiater/raad van bestuur per 1 januari 2018;
- besluit extern searchbureau te vragen de raad te ondersteunen bij de werving-/selectie van twee nieuwe leden raad van toezicht;
- besluit bij aanvang van de wervings- en selectieprocedure de voorzitter van de centrale cliëntenraad te betrekken in verband met bindende voordrachtrecht van deze raad.

De bespreking van de jaarrekening vond plaats in aanwezigheid van de externe accountant.

De raad van toezicht heeft besloten jaarlijks elke vergadering tijd aan een zorginhoudelijk onderwerp te besteden en daarbij een gast uit te nodigen. Doel van deze gastoptredens is een inhoudelijke verdieping voor de raad van toezicht. De gasten zijn medewerkers van Emergis. Zo zijn in 2017 de volgende onderwerpen aan bod geweest:

- stage- en opleidingsbeleid;
- high & intensive care (HIC);
- herstelacademie en Soteria;

Daarnaast heeft de raad van toezicht een vertegenwoordiger van CZ zorgverzekeraar als gast in een vergadering ontvangen.

Commissies

Commissie financiën en vastgoed

De commissie financiën en vastgoed heeft drie keer vergaderd. De commissie bespreekt onder andere de jaarrekening, de begroting, het verslag van de externe accountant, liquiditeitsprognoses/treasury, contractering zorgverzekeraars, managementrapportages, ICT-zaken, het strategisch vastgoedplan en de bouwplannen voor de komende periode. De commissie legt haar besluiten als advies voor aan de raad van toezicht.

Leden: Paul Boomkamp en Carlo Broeren.

Commissie zorg

De commissie zorg is drie keer bijeen geweest. De commissie besprak in 2017 onder andere de voortgang integraal veiligheidsbeleid, de stand van zaken CQ-Index/ROM, ROPI en Argus, de stand van zaken Inspectie voor de gezondheidszorg, jaarverslagen van de patiëntenvertrouwenspersoon, familievertrouwenspersoon, het kwaliteitsstatuut, wijzigingen vervoer verwarde mensen, evaluatierapport COPI-oefening Emergis, ontwikkelingen A-opleiding, ontwikkelingen ziekenhuispsychiatrie, ontwikkelingen crisisdienst en opvolging incidenten beschermde woonvormen. De commissie legt haar besluiten als advies voor aan de raad van toezicht.

Leden: Saskia van der Wouden en Carla Lasonder.

Commissie remuneratie

De commissie remuneratie is in 2017 twee keer bij elkaar geweest. Gesproken is onder andere over scholing leden raad van toezicht, structuur functionerings-gesprekken raad van bestuur, terugkoppeling functioneringsgesprekken raad van toezicht en raad van bestuur, procedure opvolging lid raad van bestuur, conflictregeling, aanpassing statuten en reglement raad van toezicht. De commissie heeft juni evaluatie-/functioneringsgesprekken met de leden van de raad van bestuur gevoerd. In januari 2018 heeft het tweede evaluatie-/functioneringsgesprek met Paul de Schipper plaatsgevonden en een evaluatiegesprek met vertrekkend lid raad van bestuur, Rick Mentjox. De commissie legt haar besluiten als advies voor aan de raad van toezicht.

Leden: Nicolette van der Ploeg en Ad Koppejan.

Kwaliteitszetel centrale cliëntenraad

De kwaliteitszetel centrale cliëntenraad is belegd bij Saskia van der Wouden, lid raad van toezicht.

Ontwikkeling

Studiemiddag raad van toezicht

Op 17 november 2017 heeft de raad van toezicht een studiemiddag georganiseerd met als gast Herma van der Wal, bestuurder Dimence Groep. Het thema van die middag was de ontwikkeling binnen een grote ggz instelling, de vraag op welke manier je je als organisatie tussen andere grote ggz instellingen kunt profileren en op welke manier Dimence bezig is met een interne doorontwikkeling. Het was een verhaal van een bevlogen bestuurder over best practices.

Zelfevaluatie

Op 17 november 2017 heeft onder leiding van Rienk Goodijk de zelfevaluatie van de raad van toezicht plaatsgevonden. Onderwerpen die aan bod zijn gekomen, zijn: wat zijn sterke en verbeter-/aandachtspunten van de raad van toezicht, wat zijn sterke punten in de samenwerking met de raad van bestuur en wat zijn verbeter-/aandachtspunten in deze samenwerking en casuïstiek bespreking over proces en genomen besluiten.

Werkbezoek

De leden van de raad van toezicht hebben een werkbezoek gebracht aan de High & Intensive Care. Een indrukwekkende nieuwe afdeling van Emergis. De leden van de raad van toezicht hebben het werkbezoek als uiterst nuttig ervaren en kijken uit naar een volgend werkbezoek.

Contacten met verschillende belanghebbenden

Vanuit de raad van toezicht zijn in 2017 gesprekken gevoerd met en vergaderingen bijgewoond van verschillende belanghebbenden, waaronder de centrale cliëntenraad, ondernemingsraad, familieraad, zorgverzekeraars en bestuurlijke vertegenwoordigers van gemeenten.

Bijlage 4 Jaarverslag 2017 – Centrale cliëntenraad

De cliënt en zijn (of haar) directe omgeving staan voorop in de visie van Emergis. Dit draagt Emergis eerst en vooral uit in de directe inbreng en betrokkenheid die de cliënt heeft in zijn behandeling en behandelplan. Ook de familie krijgt daar in toenemende mate een plek in. Daarnaast hecht Emergis veel belang aan de medezeggenschap van cliënten, conform de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ). Emergis heeft daartoe de centrale cliëntenraad Emergis (CCE) ingesteld met daaronder locatieraden. Daarnaast vindt er regelmatig overleg plaats tussen de raad van bestuur en het Zeeuws Platform ggz, een platform waarin familie- en cliëntenorganisaties zijn vertegenwoordigd.

Samenstelling

In 2017 bestond de CCE wisselend uit 6 tot 9 leden. Ook dit jaar is er weer voor gekozen om niet te werken met een dagelijks bestuur. De CCE heeft wel een voorzitter, een vice-voorzitter, secretaris en een penningmeester. De raadsleden zetten zich afwisselend in bij verschillende taken. De CCE en locatieraden worden ondersteund door één onafhankelijke ondersteuner en medewerkers. Over onderwerpen waarover binnen de CCE onvoldoende expertise aanwezig is, kan de CCE een beroep doen op deskundigheid binnen de organisatie. Daarnaast zoekt de CCE waar nodig zelf contact met externe deskundigen op wie de raad een beroep kan doen ter ondersteuning van advisering. De CCE heeft een lidmaatschap bij het LOC Zeggenschap in Zorg. In 2017 heeft de CCE regelmatig de deskundigheid van deze organisatie ingeroepen.

Begroting

In 2017 beschikte de CCE over een budget van € 37.000 en de locatieraad Kloetinge over een budget van €7.000. Voor 2017 is de begroting van zowel de CCE als de locatieraad gewijzigd.

Uitgebrachte adviezen

De CCE heeft, conform de WMCZ, het afgelopen jaar de volgende gevraagde en ongevraagde adviezen aan de raad van bestuur uitgebracht:

Onderwerp	Advies
Herbenoeming lid klachtencommissie	positief advies
Emergis- Lucertis Kind & Jeugd B.V.	positief advies
Activiteiten verwezen	positief advies
Inzet ANIOS binnen crisisdienst	positief advies
WLB de Motte	positief advies
Interne klachtenregeling Emergis	positief advies
Regionalisering aanmelding en crisis	positief advies
Aansturing dienst bedrijfsvoering	positief advies
24-uurs bereikbaarheidsdienst BW Hulst	positief advies
Cameratoezicht voordeur HKPD	positief advies
Plaatsing mobiele units en cameratoezicht MC2	positief advies
Pilot inzet één psychiater crisisdienst buiten kantooruren	positief advies
TOPGGZ eetstoornissen	positief advies
Wijziging aansturing Kind & Jeugd	positief advies
Pilot buurtpreventieteam en drank- en drugsbeleid	positief advies
Leefgeld	negatief advies
Lid collegiaal raad van bestuur	positief advies
Camera's Motte 6-10	positief advies
Aansturing wonen	positief advies
Wijziging leidinggevende structuur OP-teamleider B	positief advies
Onderbrengen juridische afdeling bij het kenniscentrum	positief advies
Verbouw wisselgebouw t.b.v. Kind & Jeugd	positief advies

Onderwerp	Advies
Pop-up winkel WLB Middelburg structureel	positief advies
Verbouw/bouw kliniek Kind & Jeugd	positief advies
Begroting 2018	positief advies

Vergaderingen

De CCE vergadert iedere twee weken met uitzondering van de zomer- en kerstvakantie. In 2017 zijn er in totaal 22 vergaderingen geweest. Tijdens de vergaderingen zijn onder andere de volgende onderwerpen besproken:

- Zorgverzekeraars
- No-show beleid
- Veiligheid op het terrein
- Diverse verbouwingen
- Ervaringswerk
- Wonen
- Herstelacademie

De CCE overlegt volgens afspraak in de samenwerkingsovereenkomst zes keer per jaar met de raad van bestuur. In 2017 zijn er, in goed overleg, vijf vergaderingen geweest in plaats van zes. Bij twee vergaderingen (voorjaar/najaar) is een afvaardiging van de raad van toezicht aanwezig geweest. De agenda van de vergadering wordt via mailwisseling opgesteld. Naast de reguliere vergaderingen met de raad van bestuur is er altijd een mogelijkheid om informeel te overleggen.

Overige activiteiten

Naast de vergaderingen heeft de CCE nog overige activiteiten. De leden bezoeken verschillende bijeenkomsten zowel binnen als buiten Emergis. Daarnaast wordt deelgenomen aan diverse werkgroepen. Enkele werkgroepen waar zij het afgelopen jaar actief in zijn geweest zijn:

- Stuurgroep veiligheid
- Overleggen met de zorgverzekeraars
- Suïcidepreventie commissie
- ZPGGZ (alleen bij afspraken bij Emergis)
- Vrienden Cliënten Emergis
- Werkgroep drank- en drugsoverlast
- Werkgroep cliëntkwaliteit
- Stuurgroep herstel voor iedereen
- Redactie Spreekbuis
- Werkgroep incidenten meldsysteem cliënten
- Projectgroep transformatie Kind & Jeugd
- Trainingen rondom holding
- Werkgroep omtrent de verbouwarrousel

Bijlage 5 Jaarverslag 2017 – Familieraad

In 2017 heeft de familieraad zich vooral gericht op het zoeken naar nieuwe leden. Het jaar 2017 begon dan ook met een stabiele raad. Dit betekent dat de raad nieuwe dingen op kon pakken. In 2017 zijn zij dan ook gestart met het herzien van het familiebeleid, het uitzetten van de wens van een enquête en het bijwonen van familiedagen. De start is gemaakt en in 2018 wordt dit alles verder opgepakt.

Samenstelling familieraad

In 2017 zijn er weinig veranderingen geweest binnen de raad. Er is één raadslid bijgekomen, waardoor de raad voltallig is. Dit betekent dat de raad nu uit zeven leden bestaat.

Naam	Functie
Jan-Willem Gouw	voorzitter
Lydia de Raad	vice-voorzitter
Joke Rouw	lid
Jacqueline Du Parand	lid
Els van Zwieten	lid
Arja Boogaard	lid
Rian Coumou	lid

Vanaf 1 januari 2014 wordt de familieraad ondersteund door Ruth van Daalen die het secretariaat van de raad voert. Sinds september 2016 is Cristel van Koetsveld ondersteuner van de familieraad.

Activiteiten

De familieraad komt één keer per maand bij elkaar, met uitzondering van de maanden juli, augustus en december. Er wordt vergaderd op donderdagochtend. In 2017 zijn er in totaal acht vergaderingen geweest. Tijdens deze vergaderingen worden onder andere adviesaanvragen besproken en zaken die spelen die betrekking hebben op de familieraad, zowel binnen als buiten Emergis. Daarnaast bezoeken leden regelmatig bijeenkomsten of hebben zij afspraken buiten de vergadering. Intern kan gedacht worden aan het bijwonen van familiedagen en extern een werkgroep over beschermd wonen. De familieraad heeft in 2017 geen zitting gehad in het Zeeuws Platform GGZ.

Gasten

Om goed geïnformeerd te blijven over de ontwikkelingen binnen Emergis ontvangt de familieraad in elke vergadering gasten op uitnodiging. Het betreft daarbij veelal managers van de zorgonderdelen binnen Emergis. Daarnaast kunnen er ook gasten van buiten Emergis uitgenodigd worden. In 2017 is bijvoorbeeld de familie ervaringswerker van Breburg op bezoek geweest. De familieraad voerde daarnaast in 2017 verschillende keren overleg met de raad van bestuur over lopende en toekomstige ontwikkelingen. In 2017 werd één keer gesproken met de familievertouwenspersoon.

Werkbezoeken

De familieraad heeft binnen Emergis de familiekamer bezichtigd. Werkbezoeken dienen om zicht te krijgen op de uitoefening van bepaalde activiteiten binnen de instelling en om in gesprek te gaan over het familiebeleid.

Medezeggenschapstaak

De familieraad kan over alle zaken gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen. De gevraagde adviezen werden binnen de gestelde tijd beantwoord.

Bijlage 6 Jaarverslag 2017 - Ondernemingsraad

De medezeggenschap van de medewerkers is ondergebracht bij de ondernemingsraad van Emergis. Conform de Wet op de Ondernemingsraden worden advies- en instemmingprocedures behandeld en informatie uitgewisseld over sociaal en financieel beleid tussen de raad van bestuur en ondernemingsraad. De raad van bestuur of de ondernemingsraad draagt onderwerpen aan.

Samenstelling en structuur

De ondernemingsraad bestaat uit dertien leden en werkt volgens het principe 'Beleid Maken We Samen' (BMWS). In het kort wil BMWS zeggen dat medewerkers en ondernemingsraad eerder betrokken worden bij het maken van beleid. Uiteindelijk zou het zo moeten worden dat bestuurder en medewerkers samen het beleid maken en dat de ondernemingsraad alleen nog een toetsende rol heeft.

Naam	Functie
Mario Hagnaars	voorzitter
Rosa Salvia	lid dagelijks bestuur en plaatsvervangend voorzitter vanaf 15 oktober 2016
Anne Rietveld	lid vanaf 1 september 2016 en lid dagelijks bestuur vanaf 15 oktober 2016
Chester Leenhouts	lid dagelijks bestuur tot 15 oktober 2016, daarna lid
Rob Coppoolse	lid
Heleen Poldervaart	lid
Theo van Kouteren	lid
Silvia Lipman	lid
Freek Sikkema	lid
Krisja Corstens	lid
Maarten Draaijer	lid
Lieve Cooreman	lid vanaf 1 november 2016
Masha Melse	lid vanaf 7 november 2016
Yvonne Engelen	lid tot 1 september 2016
Ilse ten Winkel	lid tot 8 november 2016
Jaco Balkenende	lid tot 8 november 2016
Margitta Rodrigues das Chagas	ambtelijk secretaris

De ondernemingsraad wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris en heeft uit zijn midden een dagelijks bestuur gekozen. De ondernemingsraad draagt zorg voor de eigen scholing en maakt in toenemende mate gebruik van deskundigheid binnen de organisatie. Voorts benut de raad media als digitale nieuwsbrieven voor de contacten over en weer met de achterban. Wij verwijzen voor meer informatie graag naar onze pagina en ons archief op Sonar. In de nieuwsbrieven vindt u alle relevante informatie van het afgelopen jaar.

Vergaderingen

In 2016 heeft de ondernemingsraad achttien keer onderling vergaderd en zijn er zeven overlegvergaderingen geweest met de bestuurder waarvan twee in aanwezigheid van de raad van toezicht. Daarnaast kwam het dagelijks bestuur bijna wekelijks samen en zijn er gedurende het jaar tien geplande informeel overleggen tussen bestuurder en dagelijks bestuur geweest. In de overlegvergaderingen zijn de volgende onderwerpen besproken:

Adviesprocedures	Instemmingsprocedures
Sociaal Domein en FZ	Zaterdagopenstelling WLB de Ambachten
Functionaris ISO	Camera's rookruimte
Wijziging secretariaat raad van bestuur	Camera's parkeerplaatsen
Zorgadministratieve ondersteuning	Cameratoezicht Windsingel 3
Overnemen psychiatrische activiteiten ADRZ	Werkkostenregeling
Cluster Verslavingszorg	Collectieve vrije dag 2017
Verbouwcarrousel	
Herinrichting afdeling communicatie	
HR-dienstverleningsmodel	
Realisatie BW Terneuzen	
Benoeming klachtenfunctionaris	
Bureau in-door-uitstroom	
IHT gefaseerd naar de regio's	
Herordening zorgenheid acuut & hoog intensief	
Aansturing Indigo en sociaal domein & forensische zorg	
Omzetten VOF K&J/Lucertis naar BV	
Herbenoeming voorzitter klachtencommissie cliënten en familie	
Regeling CAO GGZ crisisdienst voor LPO	

Bijlage 7 Jaarrekening

Bijlage 7 Jaarrekening

INHOUDSOPGAVE

Pagina

7.1 Jaarrekening 2017

7.1.1	Balans per 31 december 2017	37
7.1.2	Resultatenrekening over 2017	38
7.1.3	Kasstroomoverzicht over 2017	39
7.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	40
7.1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2017	53
7.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	64
7.1.7	Mutatieoverzicht financiële vaste activa	65
7.1.8	Overzicht langlopende schulden ultimo 2017	66
7.1.9	Toelichting op de resultatenrekening over 2017	67

7.2 Overige gegevens

7.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	75
7.2.2	Nevenvestigingen	75
7.2.3	Controleverklaring	75

7.1 JAARREKENING

7.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

Bedragen x € 1.000,--

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	0	0
Materiële vaste activa	2	47.241	46.522
Financiële vaste activa	3	133	170
Totaal vaste activa		47.374	46.692
Vlottende activa			
Voorraden	4	74	74
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	5.550	7.756
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	6	7
Debiteuren en overige vorderingen	7	30.438	16.321
Effecten	8	0	0
Liquide middelen	9	31	5.667
Totaal vlottende activa		36.099	29.825
Totaal activa		<u>83.473</u>	<u>76.517</u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen	10		
Kapitaal		7	7
Bestemmingsfondsen		24.521	22.879
Totaal eigen vermogen		24.528	22.886
Voorzieningen	11	2.412	2.476
Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	12	25.402	27.490
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	6	0	165
Overige kortlopende schulden	13	31.131	23.500
Totaal passiva		<u>83.473</u>	<u>76.517</u>

7.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

Bedragen x € 1.000,--

	Ref.	2017	2016
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning	16	96.446	85.221
Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	17	8.973	9.937
Overige bedrijfsopbrengsten	18	2.728	4.572
Som der bedrijfsopbrengsten		108.147	99.730
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	81.391	74.386
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	4.568	4.509
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	0	2.073
Overige bedrijfskosten	22	19.423	16.821
Som der bedrijfslasten		105.382	97.789
BEDRIJFSRESULTAAT		2.765	1.941
Financiële baten en lasten	23	-1.123	-674
RESULTAAT BOEKJAAR		1.642	1.267

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	2017	2016
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Reserve Vereniging tot Christelijke Verzorging van Geestes- en Zenuwzieken in Zuid-West Nederland	-2	-9
Overige bestemmingsreserves	459	348
Bestemmingsfonds aanvaardbare kosten	1.185	928
	1.642	1.267

7.1.3 KASSTROOMOVERZICHT

		Bedragen x € 1.000,--			
	Ref.	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			2.765		1.941
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	20	4.649		4.556	
- bijzondere waardeverminderingen	21	0		2.073	
- boekresultaat verkoop activa		0		-11	
- mutaties voorzieningen	11	-64		219	
			4.585		6.837
Veranderingen in vlottende middelen:					
- voorraden	4	0		102	
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten	5	2.206		-818	
- vorderingen	7	-14.117		4.119	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	6	-164		-1.027	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	13	5.488		7.881	
			-6.587		10.257
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			763		19.035
Betaalde interest	23	-1.082		-1.323	
			-1.082		-1.323
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			-319		17.712
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	2	-5.285		-3.623	
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	1		15	
Verwervingen deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	3	-2		0	
Schenking groepsmaatschappij		0		158	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-5.286		-3.450
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	12	0		0	
Aflossing langlopende schulden en disagio	12	-2.115		-5.549	
Mutatie schulden aan banken	13	2.084		-3.087	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-31		-8.636
Mutatie geldmiddelen			-5.636		5.626
Stand geldmiddelen per 1 januari	9		5.667		41
Stand geldmiddelen per 31 december	9		31		5.667
Mutatie geldmiddelen			-5.636		5.626

Toelichting:

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

7.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Emergis is statutair (en feitelijk) gevestigd te Goes en is geregistreerd onder KvK-nummer 41115214. De hoofdlocatie bevindt zich aan de Oostmolenweg 101 te Kloetinge (gemeente Goes).

Stichting Emergis maakt zich sterk voor de geestelijke gezondheid van alle mensen in Zeeland. Emergis biedt daartoe preventie aan specifieke risicogroepen en behandelt en/of begeleidt circa 13.000 mensen die psychiatrische hulp en ondersteuning nodig hebben.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017 dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2016 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Schattingsonzekerheden omzet verantwoording 2015, 2016, 2017 en ten gevolge van sectorontwikkelingen 2008-2016

Bij het bepalen van de DBC-omzet voor schadelastjaren 2015, 2016 en 2017 heeft Emergis de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals opgenomen in de volgende paragrafen.

Met ingang van 2013 is voor de curatieve geestelijke gezondheidszorg prestatiebekostiging ingevoerd op basis van de DBC-systematiek die bepalend is voor de omzet in de jaarrekening. De invoering van deze prestatiebekostiging brengt onzekerheid rondom de juistheid van de omzet zorgverzekeringswet (ZvW) met zich mee vanwege mogelijke onrechtmatigheden en ondoelmatigheden in de te declareren zorg.

De landelijke risico's en onduidelijkheden in de omzetbepaling zijn geadresseerd en worden door middel van een sectorbreed plan van aanpak en controleplan voor formele en materiële controles gedekt. Deze documenten vormen de basis voor een landelijk onderzoek (Zelfonderzoek cGGZ) waarin alle declaraties ZvW onderwerp van rechtmatigheids- en doelmatigheidscontroles zijn.

In 2013 is gestart met deze controles waarbij de instelling zelf de declaraties controleert op basis van vooraf vastgestelde controlepunten en normen waarbij de zorgverzekeraar de uitgevoerde werkzaamheden beoordeelt en een eindconclusie trekt. De controles in het kader van schadelastjaren 2013 en 2014 zijn ondertussen volledig afgerond en vastgesteld door de verzekeraars. Financiële afwikkeling dient voor een aantal verzekeraars nog plaats te vinden. De controle in het kader van schadelastjaar 2015 is op één controlepunt na afgerond. Over dit punt bestaat landelijk discussie tussen de veldpartijen (NZa, ZN en GGZ Nederland).

Naar aanleiding van het zelfonderzoek 2013, 2014 en 2015 hebben de veldpartijen (NZa, ZN en GGZ Nederland) aanpassingen doorgevoerd in het controleformat voor schadelastjaar 2016. De controleset 2016 is nog punt van discussie van betrokken veldpartijen en nog niet formeel vastgesteld.

Toelichting op de omzetverantwoording van boekjaar 2017, bestaande uit onder meer schadelastjaar 2015, 2016 en 2017

Bij de omzetverantwoording is sprake van schattingsposten ten aanzien van ondermeer de toerekening aan boekjaren van uit de schadelastprognoses verwachte onder- of overproductie per verzekeraar per contractdeel (bGGZ en sGGZ), waardering van onderhanden projecten en impact zelfonderzoeken.

De raad van bestuur heeft de ZvW-omzet en daarbij behorende balansposten (zoals voor alle balansposten geldt) naar beste weten bepaald en daarbij rekening gehouden met belangrijke schattingsfactoren en bijzonderheden die landelijk een rol spelen en ook bij Stichting Emergis van toepassing zijn. Onderstaand wordt de relevantie ervan voor de jaarrekening 2017 van Emergis toegelicht:

a) Zelfonderzoek schadelastjaar 2014

Het zelfonderzoek 2014 is begin oktober 2017 volledig afgewikkeld en hierover is formeel akkoord met de verzekeraar bereikt. De inschattingen die hierbij zijn gemaakt in de jaarrekening 2016 bleken toereikend te zijn voor de financiële afwikkeling.

b) Zelfonderzoek schadelastjaar 2015

Stichting Emergis heeft inmiddels het zelfonderzoek inzake schadelastjaar 2015 uitgevoerd wat heeft geresulteerd in een inschatting van de financiële impact.

De basis voor het zelfonderzoek 2015 komt voor uit:

- Controleplan Zelfonderzoek cGGZ 2015 definitieve versie d.d. 01-05-2017
- Functionele Ontwerpen per controlepunt Zelfonderzoek cGGZ 2015 definitieve versie d.d. 01-05-2017.

De controlerende zorgverzekeraar heeft de inhoudelijke review uitgevoerd. Op dit moment vindt landelijk discussie plaats rondom interpretatie van een controlepunt. De uiteindelijke afwikkeling kan hierdoor afwijken van de gemaakte uitkomst na de review.

Stichting Emergis heeft de financiële impact van het zelfonderzoek 2015 en terugbetalingsverplichting afgezet tegen mogelijke overproductie per verzekeraar. Daar waar de overproductie niet toereikend blijkt te zijn, is een voorziening getroffen.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

c) Zelfonderzoek schadelastjaar 2016 en 2017

Voor het inschatten van de financiële impact op de omzet voor de schadelastjaren 2016 en 2017 zijn de functionele ontwerpen voor het zelfonderzoek cGGZ 2015 (d.d. 01-05-2017) gebruikt en de conceptversie van de functionele ontwerpen voor het zelfonderzoek cGGZ 2016 welke door GGZ Nederland aan de leden beschikbaar is gesteld (20171219 - Voorlopige functionele_Ontwerpen_Zelfonderzoek_cGGZ_2016.docx).

Het normenkader voor het zelfonderzoek 2016 zal naar verwachting pas na 1 juni 2018 definitief worden vastgesteld.

Emergis heeft naar beste weten de zorg verleend en verantwoord, maar kan niet uitsluiten dat hieruit nog aanpassingen voortvloeien als gevolg van gewijzigde of nieuwe inzichten in het controlekader. Omdat de omvang van nog niet bekende zaken niet is in te schatten, is hiermee geen rekening gehouden in de jaarrekening 2017.

Uitgangspunt bij de controles over schadelastjaar 2015 was dat de te onderzoeken thema's zoveel als mogelijk op basis van data-analyses (integraal) onderzocht worden. Omdat de thema's van de controlepunten voor komende zelfonderzoeken nagenoeg overeenkomen met de thema's van het zelfonderzoek 2015, zijn de uitkomsten van dit schadelastjaar als basis genomen voor de inschatting van de financiële impact voor de schadelastjaren 2016 en 2017, namelijk:

- daar waar mogelijk is een impactinschatting gemaakt op basis van de query's uit het zelfonderzoek 2015 toegepast op de onderzoeksmassa van schadelastjaar 2016 en de geschatte onderzoeksmassa voor schadelastjaar 2017 (de omzet voor schadelastjaar 2017 is op 19-02-2018 vastgesteld voor de sGGZ, bGGZ en LGGZ en alleen bij de sGGZ was het nodig om deze omzet in te schatten voor 2017, aangezien deze nog toe zal nemen) of
- anders is gebruik gemaakt van het foutpercentage gebaseerd op het zelfonderzoek 2015, vermenigvuldigd met de gerealiseerde omzet voor schadelastjaar 2016 en de (ingeschatte) omzet voor het schadelastjaar 2017.

Daarnaast zijn aanvullende interne controles uitgevoerd die in lijn liggen met het zelfonderzoek 2016-2017 op punten die niet of onvoldoende gedekt zijn in het zelfonderzoek 2015. De gezamenlijke bevindingen uit deze controles en de bevindingen uit het zelfonderzoek 2014 hebben dan ook centraal gestaan bij de inschatting van het potentiële risico en impact voor de omzet van de schadelastjaren 2016 en 2017.

Op basis van de bevindingen uit de interne controles en de bevindingen van het zelfonderzoek 2015 is voor het risico 2015, 2016 en 2017 een voorziening gevormd in de jaarrekening. Afhankelijk van de fase van financiële afwikkeling van het schadelastjaar is de terugbetalingsverplichting verwerkt ten laste van een voorziening, het onderhanden werk, nog te factureren of als kortlopende verplichting opgenomen.

Voor Emergis is zowel over 2015, 2016 als 2017 sprake van een forse overproductie op de sGGZ (resp. 3,4 mln, 4,3 mln en 2,2mln). Nuanceringen in de opbrengst zijn aangebracht voor zover sprake is van een overschrijding op het deelcontract, waarbij rekening wordt gehouden met de overproductie die verrekend kan worden. Daarnaast is rekening gehouden met overschrijding van de prijs per unieke verzekerde, omdat deze parameters leidend is boven het financiële kader. Voor het bepalen van de omvang van de nuanceringen worden eventuele getroffen voorzieningen in het kader van het zelfonderzoek e.d. in mindering gebracht.

Voor zover uit de analyse op (deel)contract niveau een verwachte overproductie blijkt bij de sGGZ, is deze pro rata toegerekend aan het boekjaar 2017 voor het percentage dat de DBC's (van het betreffende deelcontract) gemiddeld gereed waren per 31 december 2017. Deze bedraagt 60/40, waarbij ca 60% in het boekjaar van het schadelastjaar wordt gerealiseerd en 40% in het daarop volgende boekjaar. Deze historisch bepaalde percentages zijn gehanteerd om de productieafspraken in de begroting toe te rekenen. Deze realisatie wordt in dezelfde verhouding toegerekend.

Gezien de overproductie bij de sGGZ is de financiële impact zelfonderzoek gedeeltelijke voorzien. Voor de bGGZ geldt dit eveneens voor schadelastjaar 2017. De financiële impact betreffende de overige schadelastjaren bGGZ en betreffende de LGGZ is geheel voorzien.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

d) De waardering van het Onderhanden werk DBC in relatie tot contractafspraken, in de registratie en waardering. Voor de (grondslag van de) waardering van het onderhanden werk per 31 december 2017 verwijzen wij naar de toelichting op de post onderhanden werk en de waarderingsgrondslagen terzake. Wij attenderen op de bijzonderheid dat een inschatting gemaakt moest worden van de vraag of sprake is van een verlieslatend contract, waarbij ook de onzekerheden genoemd in deze toelichting een rol spelen.

e) Het bedrag dat voortvloeit uit de overgangsregeling NHC, zoals opgenomen in de omzet 2017 waarvan goedkeuring door de NZa van het door Emergis berekende bedrag nog niet heeft plaatsgevonden.

Emergis heeft de berekening van de vergoeding uit hoofde van deze regeling gemaakt in lijn met de beleidsregels en nadere aanwijzingen terzake en gaat uit van definitieve vaststelling en verrekening van de huidige opgenomen positie. De wijze van berekening van deze (en dergelijke) nacalculatie-posten kent een bestendige gedragslijn. Waar van toepassing is rekening gehouden met de effecten van overproductie.

Afsluitend

Emergis heeft bij de omzetnuancering alle relevante items betrokken om te komen tot een beste inschatting van de impact. Hierbij is voor schadelastjaar 2015, 2016 en 2017 sprake van een forse overproductie binnen de sGGZ.

De inschatting van Emergis is dat met deze ruimte in de overproductie en de getroffen voorzieningen een adequate risico inschatting is gemaakt en deze voldoende ruimte biedt voor financiële consequenties uit de zelfonderzoeken. De in deze jaarrekening 2017 uitgewerkte en onderbouwde schattingen kunnen door de onzekere factoren in de realisatie mogelijk afwijken. De uiteindelijke uitkomsten zullen blijken uit de eindafrekeningen met de zorgverzekeraars en kunnen materieel afwijken van de in deze jaarrekening opgenomen bedragen gebaseerd op de beste schatting.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Consolidatie

Stichting Emergis staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Krachtens de zeggenschapsrelatie dienen de financiële gegevens van de volgende vennootschappen opgenomen te worden in de geconsolideerde jaarrekening. De betekenis van deze groepsmaatschappijen is te verwaarlozen op het geheel. Er wordt geopteerd voor de consolidatievrijstelling op grond van lid 1 van artikel 2:407.

Overige deelnemingen zijn:

- Demontage Werkplaats Zeeland (D.W.Z.) B.V. te Goes (50%) KVK 22037472
- VOF Emergis-Lucertis kinder- en jeugdpsychiatrie te Kloetinge (50%) KVK 61147281 (tot 30-6-2017)
- Emergis-Lucertis kinder- en jeugdpsychiatrie B.V. te Kloetinge (50%) KVK 69121575 (vanaf 30-6-2017)
- Indigo Service Organisatie B.V. te Utrecht (16,67%) KVK 30240609

Zeggenschap in de joint-ventures zijn bepaald op basis van het aandeel in het kapitaalbelang en wordt derhalve gezamenlijk uitgeoefend.

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf consolidatie worden aangemerkt als verbonden partij. De transacties vinden plaats tegen marktconforme voorwaarden.

7.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar stichting Emergis zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie met betrekking tot het actief of de verplichting niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van stichting Emergis.

Immateriële vaste activa

Er is geen sprake van immateriële vaste activa.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen en terreinen: 0% / 2% / 5% / 10%
- Machines en installaties : 5% / 10%
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10% / 20% / 33,3%
- Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële vaste activa : 2,5% / 5%.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze als vooruitontvangen bedrag onder de overlopende passiva opgenomen. Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, waarbij ook leningen van deze deelneming worden betrokken (netto-investering), wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld voor deelnemingen welke tegen kostprijs gewaardeerd zijn. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingen.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Emergis heeft ultimo 2017 overeenkomstig Rj 121 een beoordeling op bijzondere waardeverminderingen met een duurzaam karakter uitgevoerd.

Stichting Emergis heeft de realiseerbare directe opbrengstwaarde bij verkoop en de contante waarde van de toekomstige kasstromen van haar zorgvastgoed benaderd op het niveau van de stichting en vergeleken met de boekwaarde van het vastgoed en de overige met de bedrijfsvoering samenhangende activa.

De realiseerbare directe opbrengstwaarden van vaste activa waarvan het voornemen bestaat deze te verkopen, zijn ontleend aan taxaties en vraagprijs.

Belangrijke overige veronderstellingen die zijn gehanteerd bij de benadering van de contante waarde van de kasstromen zijn:

- Een resterende economische levensduur bepaald van gemiddeld 17 tot 30 jaar (per gebouw bepaald);
- Investeringskosten voor groot onderhoud en instandhouding per gebouw bepaald op basis van investeringsbegrotingen ;
- Inkomsten zoveel mogelijk per gebouw/cluster van gebouwen bepaald op basis van huidige opbrengsten;
- Afgeleide kasstromen voor 2017;
- Een disconteringsvoet van 5,75%, zijnde het gemiddelde van de externe vermogenskosten van stichting Emergis en het gewenste rendement op het eigen vermogen.

Het verschil tussen de boekwaarde per 31 december 2017 en de contante waarde van de toekomstige kasstromen bedraagt op stichtingsniveau positief. Er zijn geen gewijzigde omstandigheden rondom de voorzieningen waarvoor in voorgaande jaren een bijzondere waardevermindering heeft plaatsgevonden. In de jaarrekening 2017 is geen bijzondere waardeverminderingen verwerkt of aanpassing op reeds verwerkte bijzondere waardeverminderingen gedaan.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs op basis van lifo-methode onder aftrek van een voorziening voor incourantheid, of tegen lagere opbrengstwaarde. De voorziening wordt via individuele boordeling bepaald.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslag van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling van de grondslagen per balanspost. Emergis heeft geen afgeleide financiële instrumenten.

Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde of de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht. Op het onderhanden werk wordt eveneens de productievoorziening in mindering gebracht. Deze voorziening is gevormd voor verwachte overproductie en voor verwachte effecten van het zelfonderzoek voor zover deze niet gecompenseerd kunnen worden door de overproductie.

Onderhanden trajecten WMO/jeugdzorg

Onderhanden trajecten WMO/jeugdzorg worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen. De productie van de onderhanden trajecten is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de trajecten die ultimo boekjaar openstonden. Op de onderhanden trajecten worden de voorschotten die ontvangen zijn in mindering gebracht.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs hetgeen gelijk is aan de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. De voorziening wordt bepaald via individuele beoordeling.

Een vordering uit hoofde van financieringstekorten of een schuld uit hoofde van financieringsoverschotten is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan banken onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening persoonlijk budget levensfase (toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, een disconteringsvoet van 0,97% (2016: 0,8%), een blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd. Het effect van de disconteringsvoet is € -4.000. Door wijziging van de disconteringsvoet ten opzichte van 2016 is de voorziening afgenomen met € 2.000.

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de nominale waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2017 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar.

Voorziening jubilea uitkeringen personeel

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, een geschatte blijfkans en leeftijd en een disconteringsvoet van 0,97% (2016: 0,8%).

Het effect van de disconteringsvoet is € -161.000. Door wijziging van de disconteringsvoet ten opzichte van 2017 is de voorziening afgenomen met € 23.000.

Voorziening zelfonderzoek

Zoals opgenomen onder de toelichting op de omzetwaardering van het boekjaar 2017 bestaan er onzekerheden ten aanzien van de uitkomsten van het zelfonderzoek en de mogelijke terugbetalingsverplichting. Voor de verplichtingen die voortkomen uit het zelfonderzoek 2015 is een voorziening getroffen.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, hetgeen gelijk is aan de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komende jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

7.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Pensioenen

Stichting Emergis heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Emergis. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Emergis betaalt hiervoor premies waarvan een gedeelte door de werkgever wordt betaald en een gedeelte door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. De gemiddelde dekkingsgraad voor de afgelopen 12 maanden is 99,1%. In januari 2018 bedroeg de dekkingsgraad 103%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 124%. Het pensioenfonds verwacht volgens het herstelplan binnen 9 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Stichting Emergis heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Emergis heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat Stichting Emergis zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van gemaakte kosten door Stichting Emergis worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van Stichting Emergis voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

7.1.4.4 Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt geen segmentatie van de resultatenrekening gemaakt, omdat Emergis een geïntegreerde instelling is, waarbij intern de managementinformatie niet gesegmenteerd wordt opgesteld (dus zowel de opbrengsten als de kosten). De verschillende bedrijfssegmenten leveren vergelijkbare dienstverlening voor verschillende financiële kaders.

7.1.4.5. Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

7.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

7.1.4.6 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

7.1.4.7 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,-

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Er is geen sprake van immateriële vaste activa.

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	26.157	25.623
Machines en installaties	10.657	10.393
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	4.556	4.744
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	620	280
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	5.251	5.482
Totaal materiële vaste activa	<u><u>47.241</u></u>	<u><u>46.522</u></u>

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	46.522	49.114
Stelselwijziging	0	450
Gecorrigeerde boekwaarde per 1 januari	46.522	49.564
Bij: investeringen	5.369	3.591
Af: afschrijvingen	4.649	4.556
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	2.073
Af: desinvesteringen	1	4
Boekwaarde per 31 december	<u><u>47.241</u></u>	<u><u>46.522</u></u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 7.1.6.

Voor een toelichting op de bijzondere waardeverminderingen verwijzen wij naar de waarderingsgrondslagen.

Onder de materiële vaste activa zijn geen vaste activa opgenomen waarvan de zorginstelling alleen het economisch eigendom heeft.

De voltallige vaste activa zijn als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 7.1.8.

De materiële vaste activa dienen voor een bedrag van € 42 mln (2016: € 41 mln) als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen en als garantie voor leningen die zijn geborgd via het Waarborgfonds voor de Zorg (WFZ). De zorginstelling heeft zich verbonden niet zonder voorafgaande toestemming van het WFZ onroerende goederen die zijn gefinancierd met geborgde leningen te vervreemden of met een ander zakelijk recht te bezwaren. Tevens heeft de zorginstelling zich verbonden om op eerste verzoek van het WFZ een recht van hypotheek aan het WFZ te verstrekken op onroerende zaken waarvoor een lening is aangegaan die geheel of gedeeltelijk door het WFZ is geborgd.

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,-

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	106	143
Vorderingen op groepsmaatschappijen	27	27
Totaal financiële vaste activa	133	170

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	170	180
Kapitaalstortingen	2	-15
Resultaat deelnemingen	-39	5
Boekwaarde per 31 december	133	170

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de financiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 7.1.8.

De vorderingen op de financiële vaste activa hebben een looptijd langer dan 1 jaar.

Emergis heeft de vordering inzake het overschot op de begroting 2008 en 2009 van Indigo Service

Organisatie B.V. omgezet in een achtergestelde lening ad € 27.000. Over deze lening wordt geen rente in rekening gebracht. De lening is niet direct opeisbaar.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbelang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
				€	€
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Demontage werkplaats Zeeland B.V.	zie toelichting	194	50%	188	-78
Emergis-Lucertis kinder- en jeugdpsychiatrie B.V.	zie toelichting	2	50%	zie toelichting	zie toelichting
Rechtstreekse kapitaalbelangen <20%					
Indigo Service Organisatie B.V.	zie toelichting	3	16,67%	109	22
Volledig aansprakelijk vennoot van VoF of CV:					
Emergis-Lucertis kinder- en jeugdpsychiatrie VoF	zie toelichting	0	50%	zie toelichting	zie toelichting

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,--

ACTIVA

Toelichting:

Demontage Werkplaats Zeeland B.V.

Kernactiviteiten van Demontage Werkplaats Zeeland B.V. zijn het milieutechnisch op verantwoorde wijze (de)monteren en voor hergebruik geschikt maken van rest- en afvalstoffen. De bedrijfsvoering van D.W.Z. staat grotendeels in het teken van arbeidsrehabilitatie.

Het eigen vermogen en resultaat zijn gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening 2017.

Indigo Service Organisatie B.V.

Indigo Service Organisatie B.V. heeft ten doel het via een franchiseformule exploiteren van een concept voor het leveren van generalistische geestelijke gezondheidszorg onder de naam "Indigo", alsmede het op basis daarvan ontwikkelen, in eigendom houden en exploiteren van behandelmodellen. Het eigen vermogen en het resultaat zijn gebaseerd op de concept jaarrekening 2017.

Emergis-Lucertis kinder- en jeugdpsychiatrie VoF / B.V.

De activiteiten van de vennootschap zijn gericht op de realisatie van een compleet specialistisch aanbod kinder- en jeugdpsychiatrie in Zeeland, de Zuid-Hollandse eilanden en Rijnmond voor alle potentiële cliënten en hun ouders in die gebieden en aangrenzende regio's.

Het specialistisch aanbod sluit aan op de locale en regionale zorgnetwerken conform de eisen die de gemeenten hieraan stellen in het kader van de transitie jeugdzorg. De vennootschap heeft tevens tot doel een blijvende van de transitie Jeugdzorg. De VoF is opgericht in 2014 en ontbonden per 30 juni 2017. Per diezelfde datum is Emergis-Lucertis kinder- en jeugdpsychiatrie B.V. opgericht.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Voorraad technische dienst	74	74
Totaal voorraden	<u>74</u>	<u>74</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de voorraden is gebracht voor incourantheid, bedraagt € 118.000 (2016: € 109.000).

Op de voorraden is pandrecht gevestigd als zekerheid gesteld voor de langlopende schulden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het overzicht van de langlopende leningen in bijlage 7.1.8.

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,-

ACTIVA

5. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten	26.677	31.107
Af: ontvangen voorschotten	18.671	18.881
Af: voorziening onderhanden werk	2.456	4.470
Totaal onderhanden werk	5.550	7.756

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
Onderhanden DBC's ZVW	25.289	2.193	17.960	5.136
Onderhanden arrangementen Jeugdwet	559	0	384	175
Onderhanden werk DBBC's	375	19	327	29
Onderhanden werk BGGZ ZVW	454	244	0	210
Totaal (onderhanden werk)	26.677	2.456	18.671	5.550

Toelichting:

Omdat in 2018 de meeste gemeenten voor de financiering overgaan van DBC-financiering naar een nieuwe bekostigingssystematiek, zijn alle lopende DBC's Jeugdwet per 31-12-2017 afgesloten. In de waarde van het onderhanden werk is alleen een bedrag opgenomen voor openstaand trajecten voor gemeenten die al voor 2018 zijn overgegaan op bekostiging op basis van arrangementen.

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,-

ACTIVA

6. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot AWBZ / Wlz / ZVW

	t/m 2014	2015	2016	2017	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	7	0	-165	0	-158
Financieringsverschil boekjaar				5	5
Correcties voorgaande jaren	0	0	16		16
Betalen/ontvangsten	-7	0	150		143
Subtotaal mutatie boekjaar	-7	0	166	5	164
Saldo per 31 december	0	0	1	5	6
Stadium van vaststelling (per erkenning):					
AWBZ	c	c	n.v.t.	n.v.t.	
Wlz	n.v.t.	n.v.t.	c	a	
ZVW correcties 2008-2012	c	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
ZVW nacalculatie doorloop DBC's	c	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
ZVW nacalculatie nhc	c	c	c	a	

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars/Zorgkantoor

c= definitieve vaststelling NZa

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	6	7
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	0	165
	6	-158

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2017	2016
	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	6.098	6.473
Af: vergoedingen ter dekking van het wettelijk budget	5.993	6.435
Nacalculatie nhc's ZVW	-100	-198
Nacalculatie nhc's FZ	0	-5
Totaal financieringsverschil	5	-165

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,-

ACTIVA

7. Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	5.084	5.661
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten ZVW	11.215	6.281
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten Jeugdwet	5.252	0
Nog te factureren omzet BGGZ ZVW	325	86
Nog te factureren omzet FZ	588	185
Vorderingen op groepsmaatschappijen	3	0
Nog te factureren LGGZ ZVW	4.463	2.203
Overige vorderingen WMO	125	0
Overige vorderingen	968	848
Vooruitbetaalde bedragen en vooruitontvangen facturen	2.409	920
Nog te ontvangen bedragen	6	137
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>30.438</u>	<u>16.321</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de debiteuren en overige vorderingen is gebracht, bedraagt € 2.473.000 (2016: € 1.290.000). De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Ten behoeve van kortlopende schulden aan kredietinstellingen zijn de vorderingen verpand.

8. Effecten

Er is geen sprake van effecten.

9. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	0	5.637
Kassen	31	30
Totaal liquide middelen	<u>31</u>	<u>5.667</u>

Toelichting:

In de liquide middelen zijn geen deposito's begrepen. De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,-

PASSIVA

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	7	7
Bestemmingsfondsen	24.521	22.879
Totaal eigen vermogen	<u>24.528</u>	<u>22.886</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2016</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2016</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	7	0	0	7
Totaal kapitaal	<u>7</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>7</u>

Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2017</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2017</u>
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Bestemmingsreserve gelden vereniging	11	-2	0	9
Reserve MO/VZ	489	459	0	948
Reserve aanvaardbare kosten	22.379	1.185	0	23.564
Totaal bestemmingsfondsen	<u>22.879</u>	<u>1.642</u>	<u>0</u>	<u>24.521</u>

Toelichting:

Bestemmingsreserve gelden vereniging

Bij liquidatie van de "Vereniging tot Christelijke Verzorging van Geestes- en Zenuwzieken in Zuid-West Nederland is 50% van het liquidatiesaldo aan Emergis geschonken. Op basis van een overeenkomst wordt de bestemmingsreserve aangewend ten behoeve van de geestelijke verzorging op christelijke grondslag.

Overige bestemmingsreserves

Hieronder zijn de bestemmingsreserves van het voormalige Zeeuws Consultatiebureau voor alcohol en drugs (ZCAD) en de voormalige stichting HKPD en stichting Blijf opgenomen. Deze bestemmingsreserve is voortaan te noemen bestemmingsreserve MO.

Bestemmingsreserves worden vastgesteld door de raad van bestuur.

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,-

PASSIVA

11. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2017	Dotatie	Onttrekking/ reclassificatie	Vrijval	Saldo per 31-dec-2017
	€	€	€	€	€
Voorziening jubilea uitkeringen personeel	1.341	249	76	0	1.514
Voorziening overgangsregeling levensfasebudget	438	5	126	0	317
Voorziening langdurig zieken	160	347	80	80	347
Voorziening zelfonderzoek	537	234	537	0	234
Totaal voorzieningen	2.476	835	819	80	2.412

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2017
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	548
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.864
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.083

Toelichting per categorie voorziening:

Voorziening jubilea uitkeringen personeel

Op basis van het huidige personeelsbestand is conform Rj 271 een voorziening gevormd voor toekomstige uitkeringen inzake jubilea op grond van de CAO. Deze voorziening heeft een overwegend langdurig karakter.

Voorziening levensfasebudget overgangsregeling

In de CAO GGZ is bij de invoering van het persoonlijk levensfasebudget (PLB) een overgangsregeling getroffen voor oudere medewerkers. Bij deze categorie medewerkers zijn bestaande verlofregelingen omgezet in de nieuwe PLB-regeling. Medewerkers die op 31 december 2009 45 jaar zijn, maar nog geen 50 en op genoemde datum 10 jaar in dienst zijn binnen de zorgsector (werkingssfeer PZFW) krijgen een eenmalige storting in het PLB van 200 uur naar rato van het dienstverband op het moment dat de medewerker 55 jaar wordt. Voor de opbouw van deze verplichting wordt een voorziening gevormd.

Voorziening langdurig zieken

Voor de langdurig zieke medewerkers op 31-12-2017 die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces zijn de toekomstige kosten en verplichtingen in het kader van de Wet Werk en Zekerheid ingeschat en als voorziening in deze jaarrekening verwerkt. Er wordt hierbij rekening gehouden met een transitievergoeding op grond van de Wet Werk en zekerheid.

Voorziening zelfonderzoek

Voor de verplichtingen die voortkomen uit het zelfonderzoek 2015 is een voorziening getroffen.

Zoals toegelicht in de waarderingsgrondslagen bestaan er onzekerheden ten aanzien van de uitkomsten van het zelfonderzoek en de mogelijke terugbetalingsverplichting.

Het zelfonderzoek 2014 is afgewikkeld en als gevolg hiervan niet langer opgenomen in de voorziening, maar als kortlopende verplichting.

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,--

PASSIVA

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan banken	25.402	27.490
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>25.402</u>	<u>27.490</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Stand per 1 januari	29.442	34.976
Bij: nieuwe leningen / afschrijving disagio	15	15
Af: aflossingen	2.115	5.549
Stand per 31 december	<u>27.342</u>	<u>29.442</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	1.940	1.952
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>25.402</u>	<u>27.490</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	1.940	1.952
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	25.402	27.490
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	18.450	24.110

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.
De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

Toelichting:

Eind 2016 is er op een deel van een lening met een saldo van € 4.444.000 vervroegd afgelost. De herziene, lagere aflossingstermijn is later ingegaan dan verwacht, waardoor er in 2017 op deze lening € 163.000 meer is afgelost dan bij de jaarrekening 2016 is voorzien.

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,--

PASSIVA

13. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Schulden aan banken	2.084	0
Crediteuren	2.316	1.402
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	1.940	1.952
Belastingen en sociale premies	3.608	3.485
Schulden terzake pensioenen	887	624
Nog te betalen salarissen	578	162
Vakantiegeld	2.340	2.192
Vakantiedagen	1.961	1.711
Overige schulden	303	1.088
Schulden aan groepsmaatschappijen	238	1.270
Nog te betalen kosten	11.523	6.199
Vooruitontvangen opbrengsten	3.353	3.415
Totaal overige kortlopende schulden	<u>31.131</u>	<u>23.500</u>

Toelichting:

De overige kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij Rabobank Oosterschelde bedraagt per 31 december 2017 € 10,0 miljoen (2016: € 12,13 miljoen).

De verstrekte zekerheden gelden tevens voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij Rabobank Oosterschelde en luiden als volgt:

- pandrecht op de vorderingen;
- pandrecht op de voorraden
- pandrecht op inventaris inclusief machines en transportmiddelen.

De met de financieringsovereenkomst samenhangende financiële covenants zijn als volgt:

	Emergis	norm
Debt Service Coverage Ratio (DSCR)	2,29	>1,4
Solvabiliteit	29,4%	>20%
EBITDA Cover test	100%	>85%

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,-

PASSIVA

14. Financiële instrumenten

Algemeen

Emergis maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van debiteuren zijn voor circa 60% geconcentreerd bij drie grote verzekeraars.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. Emergis heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

De reële waarde van de overige in de balans verantwoorde financiële instrumenten wijkt niet materieel af van de boekwaarde.

15. Niet in de balans opgenomen regelingen

Overige niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huur-verplichting

De volledige huurverplichting op balansdatum, gebaseerd op de aangegane huurcontracten, bedraagt € 6.567.000.

- waarvan het eerste jaar: € 1.578.000
- waarvan de eerste vijf jaar: € 4.687.000
- waarvan langer dan vijf jaar: € 1.880.000.

Lease-verplichting

De leaseverplichting op balansdatum, gebaseerd op de aangegane leasecontracten, bedraagt € 56.000.

- waarvan het eerste jaar: € 29.000
- waarvan de eerste vijf jaar: € 56.000.

Huur multifunctionals

De volledige huurverplichting op balansdatum, gebaseerd op de aangegane huurcontracten, bedraagt € 28.000.

- waarvan het eerste jaar: € 28.000
- waarvan de eerste vijf jaar: € 28.000.

Verplichting licenties

De volledige verplichting op licenties, gebaseerd op het aangegane contract, bedraagt € 340.000.

- waarvan het eerste jaar: € 157.000
- waarvan de eerste drie jaar: € 340.000.

7.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Bedragen x € 1.000,-

Investeringsverplichting

Er zijn per balansdatum investeringsverplichtingen aangegaan voor een bedrag van € 5.170.000.

Obligo-verplichting Waarborgfonds voor de Zorgsector

Emergis is als WFZ-deelnemer via het obligo mede risicodragend. Het gaat om risico op afstand. Als het WFZ ondanks alle ingebouwde zekerheden op zijn garantieverplichtingen wordt aangesproken en in het extreme geval dat het WFZ-vermogen onvoldoende zou blijken om aan de garantieverplichting aan geldgevers te kunnen voldoen, dan kan het WFZ via de obligoverplichting een beroep doen op financiële hulp van Emergis. Deze hulp wordt geboden in de vorm van renteloze leningen aan het WFZ. Het obligo bedraagt maximaal 3% (€ 775.000) van de restantschuld van de geborgde leningen van Emergis.

Huurrechten

De volledige huurrechten op balansdatum, gebaseerd op de aangegane huurcontracten, bedragen € 10.094.000.

- waarvan het eerste jaar: € 283.000
- waarvan de eerste vijf jaar: € 1.421.000
- waarvan langer dan vijf jaar: € 8.673.000.

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 juli van twee opvolgende jaren is gecommuniceerd. Voor 2017 is het mbi-omzetplafond GGZ door de NZa vastgesteld op EUR 3.866 miljoen (prijsniveau 2017). Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2017 of 2016. Stichting Emergis is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de mogelijk uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31

Zekerheden en garanties

De zekerheden en garanties verstrekt ten aanzien van de kredietverstrekkers van langlopende leningen bestaat uit hypotheek, gemeente- en staatsgaranties en borging bij het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Voor een overzicht van de hypothecaire leningen wordt verwezen naar onderdeel 7.1.8 "Overzicht langlopende schulden ultimo 2017".

De zekerheid verstrekt ten aanzien van de rekening-courantpositie bestaat uit de vorderingen op zorgverzekeraars uit hoofde van de DBC's.

7.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

Bedragen x € 1.000,--

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017						
- aanschafwaarde	48.625	16.612	10.782	280	7.196	83.495
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	23.002	6.219	6.038	0	1.714	36.973
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>25.623</u>	<u>10.393</u>	<u>4.744</u>	<u>280</u>	<u>5.482</u>	<u>46.522</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	57	1.427	3.885	0	5.369
- ingebruikname activa in uitvoering	2.144	1.399	0	-3.545	2	0
- reclassificatie aanschafwaarde	291	1.738	364	0	0	2.393
- reclassificatie cumulatieve afschrijvingen	291	1.673	429	0	0	2.393
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	1.610	1.257	1.549	0	233	4.649
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
 - <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	1.734	270	696	0	46	2.746
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	1.734	270	696	0	46	2.746
 - <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	4	0	0	4
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	3	0	0	3
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>534</u>	<u>264</u>	<u>-188</u>	<u>340</u>	<u>-231</u>	<u>719</u>
Stand per 31 december 2017						
- aanschafwaarde	49.326	19.536	11.873	620	7.152	88.507
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	23.169	8.879	7.317	0	1.901	41.266
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>26.157</u>	<u>10.657</u>	<u>4.556</u>	<u>620</u>	<u>5.251</u>	<u>47.241</u>
Afschrijvingspercentages	0%/2%/5%/10%	5%/10%	10%/20%/33%	0,0%	2,5%/5%	

7.1.7 MUTATIEOVERZICHT FINANCIELE VASTE ACTIVA

Bedragen x € 1.000,--

	Deelnemingen in groepsmaat- schappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op groepsmaat- schappijen	Vorderingen op participanten en op maatschappij- en waarin wordt deelgenomen (overige deelnemingen)	Overige effecten	Vordering op grond van compensa- tieregeling	Overige vorderingen	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2017	143	0	27	0	0	0	0	170
Kapitaalstortingen	2	0	0	0	0	0	0	2
Resultaat deelnemingen	-39	0	0	0	0	0	0	-39
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>106</u>	<u>0</u>	<u>27</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>133</u>
Som waardeverminderingen			0	0	0	0	0	0

BIJLAGE

Bedragen x € 1.000,--

7.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2017

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente	Restschuld 31 december 2016	Nieuwe leningen in 2017	Aflossing in 2017	Restschuld 31 december 2017	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2017	Aflossingswijze	Aflossing 2018	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
BNG Bank	15-mei-91	2.382	30	Onderhands	3,82%	397	0	79	318	0	4	lineair	79	Staatsgarantie
BNG Bank	16-jan-92	1.702	30	Onderhands	2,85%	340	0	57	283	0	5	lineair	57	Staatsgarantie
BNG Bank	4-jan-93	1.191	30	Onderhands	2,12%	278	0	40	238	40	6	lineair	40	Staatsgarantie
BNG Bank	1-dec-93	1.475	25	Onderhands	1,67%	170	0	57	113	0	2	lineair	57	Staatsgarantie
BNG Bank	1-jun-83	454	40	Onderhands	1,68%	80	0	11	69	11	6	lineair	11	Gemeentegarantie
ABN AMRO Bank	15-mei-97	1.815	30	Hypothecair	4,32%	666	0	60	606	302	10	lineair	60	Borging WfZ
ABN AMRO Bank	16-feb-01	2.269	30	Hypothecair	3,84%	1.134	0	76	1.058	681	14	lineair	76	Borging WfZ
NWB Bank	7-okt-08	3.000	30	Borging	4,99%	2.200	0	100	2.100	1.600	21	lineair	100	Borging WfZ
NWB Bank	7-okt-08	4.800	30	Borging	5,08%	3.520	0	160	3.360	2.560	21	lineair	160	Borging WfZ
BNG Bank	31-jul-09	908	20	Borging	4,77%	590	0	45	545	318	12	lineair	45	Borging WfZ
Disagio	7-okt-08	-151	30			-110	5	0	-105	-80	21	lineair		
BNG Bank	30-jun-10	5.000	20	Borging	3,49%	3.375	0	250	3.125	1.875	13	lineair	250	Borging WfZ
Disagio	30-jun-10	-51	20			-35	2	0	-33	-20	13	lineair		
BNG Bank	30-jun-10	5.000	30	Borging	3,75%	3.916	0	167	3.749	2.917	23	lineair	167	Borging WfZ
Disagio	30-jun-10	-76	30			-60	2	0	-58	-45	23	lineair		
BNG Bank	3-jan-11	5.100	40	Borging	4,27%	4.367	0	127	4.240	3.602	33	lineair	127	Borging WfZ
Disagio	3-jan-11	-103	40			-87	3	0	-84	-71	33	lineair		
BNG Bank	4-nov-11	567	10	Borging	2,90%	283	0	57	226	0	4	lineair	57	Borging WfZ
BNG Bank	21-jan-12	1.645	9	Borging	2,70%	914	0	183	731	0	5	lineair	183	Borging WfZ
BNG Bank	22-nov-12	3.730	30	Borging	3,31%	3.233	0	124	3.109	2.487	25	lineair	124	Borging WfZ
Disagio	22-nov-12	-56	30			-47	3	0	-44	-36	25	lineair		
BNG Bank	3-nov-14	388	6	Borging	0,68%	252	0	68	184	0	3	lineair	68	Borging WfZ
BNG Bank	3-nov-14	377	10	Borging	1,05%	301	0	38	263	73	7	lineair	38	Borging WfZ
BNG Bank	3-nov-14	635	7	Borging	0,77%	454	0	91	363	0	4	lineair	91	Borging WfZ
BNG Bank	3-nov-14	2.400	30	Borging	1,93%	2.240	0	80	2.160	1.760	27	lineair	80	Borging WfZ
Rabobank	13-mrt-15	5.000	15	Hypothecair	2,70%	1.071	0	245	826	476	12	lineair	70	
Totaal						29.442	15	2.115	27.342	18.450			1.940	

7.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Bedragen x € 1.000,--

BATEN

16. Opbrengsten zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	59.041	49.487
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten Wlz-zorg (exclusief subsidies)	6.098	6.608
Opbrengsten Jeugdzorg	12.042	11.375
Opbrengsten Wmo	16.871	15.387
Opbrengsten Justitie (exclusief subsidies)	1.753	1.246
Overige zorgprestaties	641	1.118
Totaal	<u>96.446</u>	<u>85.221</u>

17. Subsidies (exclusief Wmo en Jeugdzorg)

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Subsidies Wlz/Zvw-zorg	302	601
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van Veiligheid en Justitie	1.329	1.362
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	137	134
Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	448	549
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten (exclusief Wmo en Jeugdzorg)	6.658	7.205
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	99	86
Totaal	<u>8.973</u>	<u>9.937</u>

18. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige dienstverlening	1.787	2.173
Overige opbrengsten	941	2.399
Totaal	<u>2.728</u>	<u>4.572</u>

7.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Bedragen x € 1.000,-

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Lonen en salarissen	57.669	53.430
Sociale lasten	7.797	7.213
Pensioenpremies	4.789	4.402
Andere personeelskosten	3.124	2.588
Subtotaal	73.379	67.633
Personeel niet in loondienst	7.490	6.318
Dotaties en vrijval voorzieningen	522	435
Totaal personeelskosten	81.391	74.386
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's):		
cliëntgebonden functies	849	780
niet-cliëntgebonden functies	298	289
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	1.147	1.069
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	n.v.t.	n.v.t.

20. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	4.649	4.556
Vrijval vooruitontvangen investeringssubsidie	-81	-47
Totaal afschrijvingen	4.568	4.509

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Bijzondere waardeverminderingen van:		
- materiële vaste activa	0	2.073
Totaal	0	2.073

Toelichting:

Voor 2017 is er geen sprake van impairment of herziening van getroffen impairment in voorgaande jaren. Voor 2016 heeft de impairment betrekking op de afwaardering van de boekwaarde van de kliniek Kind&Jeugd naar de realiseerbare opbrengstwaarde.

7.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Bedragen x € 1.000,-

LASTEN

22. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	3.917	3.790
Algemene kosten	8.744	6.936
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	2.897	2.237
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	1.185	1.177
- Energiekosten gas	411	485
- Energiekosten stroom	328	446
- Energie transport en overig	133	89
Subtotaal	2.057	2.197
Huur en leasing	1.633	1.664
Dotaties en vrijval voorzieningen	175	-3
Totaal overige bedrijfskosten	<u>19.423</u>	<u>16.821</u>

23. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2017	2016
	€	€
Rentebaten	0	0
Subtotaal financiële baten	0	0
Rentelasten	-1.063	-1.295
Resultaat deelnemingen	-45	636
Overige financiële lasten	-15	-15
Subtotaal financiële lasten	-1.123	-674
Totaal financiële baten en lasten	<u>-1.123</u>	<u>-674</u>

24. Buitengewone baten en lasten

Er is geen sprake van buitengewone baten en lasten.

7.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

25. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Emergis van toepassing zijnde regelgeving: Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting Emergis is € 181.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

De bezoldiging van de functionarissen die over 2017 in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking

Bedragen x € 1	R. Mentjox	P.C. de Schipper
Functiegegevens	lid R.v.B.	lid R.v.B.
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris?	ja	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	190.051	187.919
Beloning	178.543	176.779
Belastbare onkostenvergoedingen	352	0
Beloningen betaalbaar op termijn	11.143	11.140
Subtotaal	190.038	187.919
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	190.038	187.919
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	100,00%	100,00%
Beloning	179.320	175.812
Belastbare onkostenvergoeding	336	0
Beloningen betaalbaar op termijn	10.859	10.867
Totaal bezoldiging 2016	190.515	186.679

Motivatatie overschrijding van de maximale bezoldiging:

Stichting Emergis is ingedeeld in bezoldigingsklasse V met een bijbehorend bezoldigingsmaximum van € 181.000 voor het jaar 2017 en bezoldigingsklasse V voor het jaar 2016 met een bijbehorend bezoldigingsmaximum van € 179.000. Voor beide leden van de R.v.B. is het overgangsrecht zorg- en jeugdhulp van toepassing; de norm van 2017 wordt wel overschreden maar de bezoldigingsafspraken worden in 2017 gehonoreerd op grond van het overgangsrecht.

7.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	A.J. Koppejan	N. v.d. Ploeg	S. v.d. Wouden
		Vice-voorzitter	
Functiegegevens	Voorzitter R.v.T.	R.v.T.	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	27.150	18.100	18.100
Beloning	15.000	10.000	10.000
Belastbare onkostenvergoedingen	475	165	374
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Subtotaal	15.475	10.165	10.374
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging	15.475	10.165	10.374

Gegevens 2016

Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning	12.000	10.000	8.000
Belastbare onkostenvergoeding	494	224	472
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	12.494	10.224	8.472

Bedragen x € 1	P.A.M. Boomkamp	C.P. Broeren	C. Lasonder
	Lid	Lid	Lid
Functiegegevens			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	18.100	18.100	18.100
Beloning	9.500	10.000	9.500
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	230
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Subtotaal	9.500	10.000	9.730
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0
Totaal bezoldiging	9.500	10.000	9.730

Gegevens 2016

Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	18/5 - 31/12
Beloning	8.000	8.000	2.667
Belastbare onkostenvergoeding	0	27	185
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	8.000	8.027	2.852

Verplicht toevoegen eigen naam van gewezen topfunctionarissen (dat wil zeggen voormalige bestuurders of leden van de raden van toezicht):

Er is geen sprake van gewezen topfunctionarissen.

Motivatie overschrijding van de maximale bezoldiging:

Stichting Emergis is ingedeeld in bezoldigingsklasse V met een bijbehorend bezoldigingsmaximum van € 181.000 voor het jaar 2017. Voor de leden van de R.v.T. bedraagt het bezoldigingsmaximum € 18.100 en voor de voorzitter R.v.T. bedraagt het bezoldigingsmaximum € 27.150 (resp. 10% en 15% van het bezoldigingsmaximum klasse V).

De bezoldiging van de leden van de R.v.T. overschrijdt de maximale bezoldigingsnorm 2017 niet.

7.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

3. Bezoldiging en/of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen. Met de inwerkingtreding van de Evaluatiewet WNT op 1 juli 2017 worden medisch specialisten niet langer aangemerkt als niet-topfunctionaris in de zin van de WNT.

26. Honoraria accountant

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2016 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	125.000	73.000
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	100.000	75.000
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	4.000	1.000
Totaal honoraria accountant	<u>229.000</u>	<u>149.000</u>

Toelichting:

De accountants honoraria worden verantwoord op basis van de honoraria voor de in het boekjaar verrichte werkzaamheden door de accountant.

27. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 25.

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Emergis heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 8 mei 2018.

De raad van toezicht van de Stichting Emergis heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 16 mei 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 1.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 23 februari 2018 zijn de aandelen van DWZ volledig overgedragen aan mede-aandeelhouder Coöperatie SNB-React U.A..

7.1.9 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

w.g. G.T. Blok
Lid raad van bestuur

w.g. P.C. de Schipper
Lid raad van bestuur

w.g. A.J. Koppejan
Voorzitter raad van toezicht

N. van der Ploeg - Hogervorst
Vice-voorzitter raad van toezicht

S. van der Wouden
Lid raad van toezicht

P.A.M. Boomkamp
Lid raad van toezicht

C.P. Broeren
Lid raad van toezicht

C. Lasonder - van den Enden
Lid raad van toezicht

7.2 OVERIGE GEGEVENS

7.2 OVERIGE GEGEVENS

7.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is geen bepaling opgenomen rondom resultaatbestemming.

7.2.2 Nevenvestigingen

Stichting Emergis heeft geen nevenvestigingen.

7.2.3 Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina's.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Emergis

VERKLARING OVER DE IN DIT JAARDOCUMENT OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Emergis te Goes gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Emergis op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RVW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2017.
2. De resultatenrekening over 2017.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Emergis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2014

In overeenstemming het Controleprotocol WNT 2017 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2014 zoals bepaald en verantwoord door de zorginstelling als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum 2014.

VERKLARING OVER DE IN DIT JAARDOCUMENT OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag zoals opgenomen in de hoofdstukken 1 tot en met 5.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

- De overige gegevens.
- De overige informatie zoals opgenomen in Bijlage 1 tot en met Bijlage 6.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RVW. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 16 mei 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.C.G. Vervoort RA